

Na temelju članka 24. i 45a Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), točke 1.2.1. Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Dicmo (Službeni glasnik Općine Dicmo br. 4/03, članka 14. Statuta Općine Dicmo (Službeni glasnik Općine Dicmo br. 3/01 i 7/05), suglasnosti Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove, Odjel za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Klasa: 350-02/05-01/00630, Urbroj: 2181-05-01-00-06-05, Split, 16.02.2006., Ministarstva kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu, Klasa: 612-08/00-05/52, Urbroj 532-04-15/15-05-10, Split, 05.12.2005., mišljenja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Klasa: 350-02/05-01/125 Urbroj: 525-09-V.B.M./06-02, Zagreb, 16.01.2006., mišljenja Županijskog zavoda za prostorno uređenje, Split, Klasa: 350-01/05-01/00127 Urbroj: 2181-01-13-05-2, Split, 09.11.2005., Općinsko Vijeće Općine Dicmo na 8. sjednici održanoj 01. ožujka 2006., donijelo je

ODLUKU o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Dicmo

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Prostorni plan uređenja općine Dicmo (u nastavku teksta: Prostorni plan), što ga je izradila tvrtka URBOS doo Split-Biro za prostorno planiranje urbanizam i zaštitu okoliša uz suradnju nadležnih službi Općine Dicmo.

Prostornim planom se, u skladu sa Strategijom i Programom prostornog uređivanja Republike Hrvatske i Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije utvrđuje temeljna organizacija prostora, zaštita prirodnih, kulturnih i povijesnih vrijednosti, korištenje i namjena površina s prijedlogom uvjeta i mjera njihovog uređivanja.

Prostorni plan sadrži i uvjete i smjernice za uređivanje i zaštitu prostora, mjere za unapređivanje i zaštitu okoliša, područja s posebnim i drugim istaknutim obilježjima, te granice građevinskih područja naselja.

Prostornim planom utvrđene su granice područja za koja se izrađuju urbanistički i detaljni planovi uređenja i smjernice za uređivanje prostora izvan građevinskog područja.

Članak 2.

Prostorni plan donosi se za administrativni obuhvat jedinice lokalne samouprave, Općina Dicmo, utvrđen Zakonom o područjima županija, gradova i općina u republici hrvatskoj (NN 10/97, 124/97, 68/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00, 129/00, 92/01, 79/02, 83/02) površine 68,44 km², a čini ga sedam naselja: Ercegovci, Kraj, Krušvar, Osoje, Prisoje, Sičane i Sušci .

Članak 3.

Prostorni plan sadržan u elaboratu Plana sastoji se od:

A Tekstualnog dijela u knjizi pod nazivom «Prostorni plan uređenja općine Dicmo»

- I   Obrazloženje
- II   Odredbe za provođenje

B Grafičkog dijela koji sadrži kartografske prikaze u mjerilu 1:25000 i 1:5000 to:

0.	GRANICE	1:25.000

1.	KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	1:25.000
2.	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI:	
2.1	Promet	1:25.000
2.2	Pošta i telekomunikacije	1:25.000
2.3	Energetski sustav	1:25.000
2.4	Vodnogospodarski sustav – - Korištenje voda, Odvodnja otpadnih voda	1:25.000
3.	UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA	
3.1	Područja posebnih uvjeta korištenja	1:25.000
3.2.	Područja posebnih ograničenja u korištenju –krajobraz, tlo i vode	1:25.000
3.3.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite – uređenje zemljišta, zaštita posebnih vrijednosti i obilježja, područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite	1:25.000
4.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	1:5.000

Članak 4.

Prostorni plan iz stavka 1. točaka A i B članka 3, ovjeren pečatom Općinskog Vijeća Općine Dicmo i potpisom predsjednika Općinskog Vijeća Općine Dicmo, sastavni je dio ovih Odredbi.

Sastavni dio Prostornog plana je Konzervatorska podloga Prostornog plana uređenja Općine Dicmo, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu, (tekstualni i grafički dio), Split, studeni 2004., ovjeren pečatom od strane nadležne institucije.

Članak 5.

Provedba Prostornog plana temelji će se na odredbama za provođenje Odluke, kojima se definira namjena i korištenje prostora, načini uređivanja prostora, te zaštita svih vrijednih područja unutar obuhvata. Svi uvjeti, kojima se regulira buduće uređivanje prostora u granicama obuhvata Prostornog plana, sadržani su u tekstualnom i grafičkom dijelu koji predstavljaju cjelinu za tumačenje svih planskih postavki.

Članak 6.

Odredbe Prostornog plana primjenjuju se za cijelo područje obuhvata ukoliko nije propisana obveza izrade prostornih planova užih područja.

1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA

Članak 7.

Određivanje namjene površina temelji se na prikladnosti prostora za pretežne ili karakteristične i isključive namjene kao i na utvrđivanju dinamičnih djelovanja i učinaka funkcija u prostoru (prometni sustavi, sustav središnjih naselja i razvojnih središta, gravitacije, poticaji razvoju i revitalizaciji područja i djelatnosti, općoj zaštiti i uređenju prostora i sl.).

Utvrđivanje namjene površina, polazi od:

- vrijednosti pojedinih područja (prirodnih i kulturno povijesnih)
- zatečenog stanja korištenja prostora;
- prostorno-funkcionalnih cjelina (naselja i izdvojenih naseljskih cjelina).

Članak 8.

Za prostor općine Dicmo određeno je slijedeće korištenje i namjena površina:

I Razvoj i uređenje površina naselja

- izgrađeni dio građevinskog područja naselja (mješovita namjena – pretežito stanovanje) – žuta;
- neizgrađeni dio građevinskog područja naselja (mješovita namjena – pretežito stanovanje) – svijetlo žuta;
- športsko-rekreacijska namjena:
šport (R1) - (zelena);

II Razvoj i uređenje površina izvan naselja

- gospodarska namjena –
  - proizvodna namjena: (I2)-pretežito zanatska (ljubičasta);
  - poslovna namjena: (K1)-pretežito uslužna, (K2)-pretežito trgovačka, (K3)-skladište eksploziva (narančasta);
  - ugostiteljsko turistička namjena (T2)-turističko naselje – eko selo (crvena);
  - površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3) – eksploatacija kamena (smeđa);

poljoprivredne tlo isključivo osnovne namjene (smeđe):

- vrijedno obradivo tlo (narančasta)
- ostala obradiva tla (svjetlo smeđa)

šumske površine:

- zaštitna šuma (svijetlo zeleno);
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište - bijelo;

ostale površine:

- posebna namjena (N) – tamno ljubičasta
- groblje (simbol);

Promet

(mreža i objekti za razvoj cestovnog prometa).

U cilju osiguranja funkcioniranja namjene površina, osigurane su površine za gradnju i rekonstrukciju cestovnih građevina.

Korištenje i namjena površina iz stavka 1. ovog članka prikazana je u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana, kartografski prikaz broj 1. *Korištenje i namjena površina* u mjerilu 1:25.000.

Članak 9.

Detalnije razgraničavanje prostora Općine Dicmo prema temeljnim obilježjima, namjenama, oblicima korištenja i zaštite, prikazanim u Prostornom planu na kartografskim prikazima u mjerilu 1:25.000 i 1:5.000, određuje se detaljnijim planovima, lokacijskim, odnosno građevnim dozvolama što se izrađuju i donose u skladu sa Zakonom, ovim odredbama i Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Dicmo.

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

2.1. Građevine od važnosti za Državu i županiju

Članak 10.

Građevine od važnosti za Državu određene su posebnim propisom i Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije na području Općine Dicmo su:

Državne prometne građevine s pripadajućim objektima i uređajima

a) **Cestovne građevine**

Jadranska autocesta - planirano

D1 GP Macelj (R.Slov) –Zagreb-Karlovac-Gračac-Knin-Brnaze-Split (D8)

D62 GP Dugopolje(D1)-Šestanovac-Zagvozd-Vrgorac-Kula Norinska-Metković (D9)

Obilaznica Dicma - planirano

b) **Željezničke građevine:**

Željezničke građevine s pripadajućim objektima (Jadranska željeznica)- planirano

c) **Energetske građevine:**

DV 400 kV Mostar - Konjsko – postojeće

DV 400 kV Mostar – Tomislavgrad –Livno - Konjsko - planirano

DV 2x220 kV HE Orlovac - Konjsko - postojeće

DV 110 kV Đale - Konjsko - postojeće

DV 110 kV Sinj – Meterize – postojeće

DV 2x110 kV HE Đale – Kukuzovac - planirano

TS 110/35 kV Dicmo - planirano

d) **Građevine za transport plina s pripadajućim objektima, uređajima i postrojenjima**

Magistralni plinovod - planirano

f) **Građevine i kompleksi za potrebe obrane**

Dio vojarne «Petar Berislavić» Kukuzovac

Zone posebne namjene predstavljaju područja od interesa za obranu i uređivat će se u skladu s utvrđenim potrebama i planovima obrane, primjenom posebnih propisa.

Članak 11.

Građevine od važnosti za Županiju na području općine Dicmo su:

a) **Prometne građevine s pripadajućim objektima i uređajima**

Cestovne građevine

Županijske ceste

Ž 6119 Sičane–D1

Ž 6120 Kraj-D1

Ž 6121 D1-Prisoje-Ž 6146

Ž 6146 D62-Krušvar

b) **Energetske građevine**

35/10 kV RS Dicmo

c) **Građevine za eksploataciju mineralnih sirovina**

Križice

Čemernica

d) **Vodne građevine**

Vodopostrobn sustav «Ruda» (dio)

Članak 12.

Prilikom utvrđivanja trasa planiranih državnih i županijskih cesta potrebno je:

- gradnjom ne zauzimati područja zaštićenih ili evidentiranih spomenika i spomeničkih cjelina i arheoloških zona,
- gradnjom ne zauzimati poljoprivredne površine
- riješiti odvodnju oborinskih voda zbog poroznosti krškog područja i zaštite izvorišta pitke vode
- u slučaju prolaska državne/brze ceste kroz naselje oblikovati cestu kao gradsku, što znači obvezno predviđati nogostup odgovarajuće širine, javnu rasvjetu, oblikovati podzide, cestovne objekte, stepeništa i sl..

Širine koridora/minimalnog poprečnog presjeka državnih cesta određene su u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana, kartografski prikaz broj 2.1. *Promet* u mjerilu 1:25000. Moguća su manja odstupanja od planirane trase koridora radi boljeg prilagođavanja trase ceste terenskim uvjetima. Lokacijska dozvola se utvrđuje na temelju stručne podloge za gradnju nove dionice ili rekonstrukcije postojećih dionica državnih cesta.

U koridoru ceste je moguća gradnja građevina benzinskih postaja, odmorišta, vidikovaca i sl. koji neće ugrožavati sigurnost odvijanja prometa ni prirodne vrijednosti područja.

Sve zahvate na terenu koji nastaju gradnjom ili rekonstrukcijom ceste (npr. usjeci i nasipi) potrebno je sanirati radi očuvanja krajobraza. Usjeke je potrebno izvesti u odgovarajućoj širini i uz primjenu mjera zaštite od odronjavanja kamenja i zemlje po kolniku ceste.

Članak 13.

Prilikom izrade stručne podloge za gradnju građevina od interesa za Državu potrebno je osigurati mjere zaštite okoliša i zaštite prirode.

2.2. Građevinska područja naselja

Članak 14.

Građevinska područja naselja su površine mješovite (prevladavajuće) namjene u kojima prevladava stambena izgradnja (primarna namjena), te svi sadržaji naselja koji prate stanovanje (sekundarna namjena): javni i društveni, gospodarski (proizvodni, poslovni, ugostiteljsko turistički), športsko-rekreacijski, kao i prometne, zelene površine te komunalni objekti i uređaji.

Građevinska područja iz stavka 1. ovog članka sastoje se od izgrađenog i neizgrađenog dijela a ucrтана su grafičkom dijelu Prostornog plana, kartografski prikaz broj 4. "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5000.

Zone javnog zelenila, parkova i vrtova, trebaju se čuvati od bilo kakve izgradnje uz uređenje šetnica i odmorišta, te postavljanja spomeničkih obilježja i skulptura.

Članak 15.

Formiranje građevne čestice unutar građevinskog područja je obvezno za svaku građevinu, površine i oblika koji omogućava njeno racionalno korištenje, te gradnju sukladno ovim Odredbama.

Članak 16.

Na neizgrađenim (planiranim) dijelovima građevinskog područja koja nemaju definiranu urbanu parcelaciju, nisu komunalno opremljena, niti imaju definiranu i izgrađenu cestovnu

mrežu, za gradnju građevina, odnosno privođenje prostora namjeni, obvezno je opremanje zemljišta komunalnom infrastrukturom (prometnice, vodoopskrba, elektroopskrba i odvodnja prema mjesnim prilikama).

Članak 17.

Zemljište za redovnu uporabu izgrađene građevine za koju nije utvrđena građevna čestica čini pojas zemljišta oko građevine minimalne širine 1,0 m, odnosno maksimalne širine $H/2$ visine građevine (H = visina građevine mjereno od najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine).

U zemljište za redovnu upotrebu građevine ne mogu biti uključene javno prometne površine.

Članak 18.

Minimalna udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca iznosi 5,0 m.

Iznimno, udaljenost iz stavka 1. ovog članka može biti i manja u slučaju interpolacije građevine između postojećih građevina u pretežito izgrađenom dijelu građevinskog područja koje su smještene na manjoj udaljenosti na način da se građevni pravac interpolirane građevine uskladi sa građevnim pravcem građevine koji je više udaljen od regulacijske linije.

Prilikom dogradnje izgrađenih građevina, dograđeni dio zadržava postojeći građevni pravac.

Članak 19.

U okućnicama građevnih čestica moguće je uređenje otvorenih bazena s pripadajućim pomoćnim prostorijama (strojarnica, instalacijska etaža i sl.).

Površina otvorenih bazena s pripadajućim pomoćnim prostorijama (strojarnica, instalacijska etaža i sl.) koje se izvode u terenu (podrum) obračunavaju se u koeficijent izgrađenosti građevne čestice.

Bazeni s pripadajućim pomoćnim prostorijama (strojarnica, instalacijska etaža i sl.) moraju biti udaljeni najmanje 3,0 m od granice građevne čestice.

Prostori otvorenih bazena s pripadajućim pomoćnim prostorima (strojarnica, instalacijska etaža i sl.) uračunavaju se u iskorištenost građevne čestice.

Članak 20.

Čestice zemljišta čija veličina i oblik ne omogućavaju izgradnju građevina a koje nemaju direktan pristup sa javne površine tretiraju se kao zelene površine.

Članak 21.

Prilikom gradnje građevine obvezno je očuvanje prirodne konfiguracije terena građevne čestice na način da se iskopi izvode samo radi gradnje podruma i temelja a kosi teren uređuje kaskadno ili ostavlja u prirodnom ili zatečenom nagibu. Visina potpornih zidova na građevnoj čestici ne smije preći 1,5 m.

Izgradnja ograda pojedinačnih građevinskih čestica treba biti sukladna tradicionalnom načinu građenja. Ograde se mogu izvoditi do visine 1,5 m. Mogu biti izvedene od kamena, betona (žbukani), metala i punog zelenila (živica) ili u njihovoj kombinaciji. Ograde više od 1,0 m ne mogu se izvoditi do pune visine isključivo kao kameni ili žbukani ogradni zid, već ih je potrebno izraditi u kombinaciji s metalnom ogradom ili živicom. Nisu dozvoljene montažne ograde od armiranog (prefabriciranog) betona.

Ukoliko se ograda izvodi na međi građevne čestice na kojoj je izveden (ili planiran) potporni zid tada ukupna visina potpornog zida može biti max. 2,5 m, a ogradni zid je potrebno izraditi u kombinaciji metala sa živicom.

Najmanje 30% površine građevne čestice mora biti uređeno kao zelena površina.

Između ceste (ulice) i kuće obvezno je hortikulturno uređenje predvrtova.

Teren oko građevine, potporni zidovi, terase i slično moraju se izvesti da se ne promijeni prirodno oticanje vode na štetu susjednog zemljišta i susjednih građevina.

Članak 22.

Izuzetno, ukoliko se u podrumu rješava garažiranje, podrum može imati veću površinu od površine nadzemne građevine i može zauzeti najviše 70% površine građevne čestice samo ako se izvodi kao potpuno ukopani dio građevine.

Podrum može biti smješten na manjoj udaljenosti od granice građevne čestice od one koja je određena Prostornim planom za nadzemni dio građevine, odnosno i na samoj granici građevne čestice. U tom slučaju, podrum mora biti izveden ispod razine terena a površina terena nad podrumom izvan površine nadzemne građevine mora biti uređena kao parkiralište, terase i uređene zelene površine (travnjaci, nisko zelenilo, umjetno oblikovani humci, zelene ograde i sl.).

Niske i srednje građevine mogu imati samo jednu podrumsku ili etažu, a izuzetno se omogućava i dvije podrumске etaže u svrhu garažiranja vozila.

Članak 23.

Ako se građevine izvode s kosim krovom minimalni nagib može iznositi 20° a maksimalni nagib 35°.

Krov svojom dužom stranom mora biti paralelan s izohipsama terena.

Pokrov treba biti kupa kanalice, mediteran ili kamena ploča.

Građevine u proizvodnoj zoni (hale i sl.) mogu se izvoditi s krovovima manjeg nagiba od odredbe iz stavka 1. ovog članka, a pokrov može biti i od salonitnih ili metalnih ploča i sl..

Omogućava se ugradnja sunčanih kolektora na svim građevinama osim u zaštićenim dijelovima naselja. Sunčani kolektori mogu zauzeti najviše 1/3 ukupne površine krovnih ploha.

Članak 24.

Ako se izvodi istak vijenca krova građevine onda je on armiranobetonski ili kameni s uklesanim žlijebom na kamenim konzolama oba s istakom od 30 cm od ravnine pročelnih zidova građevine. Vijenac je moguće izvesti i kao prepust crijepa. U ovom drugom slučaju vijenac je minimalan.

Horizontalni i vertikalni gabarit građevine, oblikovanje fasada i krovništa te upotrebljeni građevinski materijal, trebaju biti u skladu s krajolikom i načinom građenja na ovom području.

U starim dijelovima naselja s vrijednim arhitektonskim građevinama i sklopovima obvezno je korištenje građevinskih materijala karakterističnih za tu sredinu.

Građevine koji se grade kao dvojne ili u nizu moraju s građevinom uz koju su prislonjeni činiti arhitektonsku cjelinu.

Članak 25.

Stambene građevine mogu se graditi i kao montažne građevine tipske proizvodnje koje zadovoljavaju uvjete propisane ovim Odredbama, osim u dijelovima naselja ili sklopovima koji su utvrđeni kao kulturno dobro ili su pod posebnom zaštitom.

Na građevinskoj parceli se može smjestiti i montažna građevina u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti (kiosk).

Maksimalna visina objekata iz stavka 2 ovog čl. iznosi 3,0 m.

Udaljenost kioska od ruba javno prometne površine ne može biti manja od 3,0 m.

Na građevnoj čestici na kojoj je smještena stambena građevina može se smjestiti i poslovna građevina samo ukoliko su zadovoljeni uvjeti o građevinskoj (brutto) površini građevine i koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}).

Kiosci i pokretne naprave razmještaju se prema Planu rasporeda postavljanja montažnih građevina Općine Dicmo.

Članak 26.

Na građevnim česticama je potrebno urediti prostor za kratkotrajno odlaganje kućnog otpada. Mjesto za odlaganje treba biti lako pristupačno s javne prometne površine i treba biti zaklonjeno od izravnoga pogleda s ulice.

Članak 27.

Građevine na građevnim česticama, koje se jednim dijelom naslanjaju na bujice, gradit će se u skladu s vodoprivrednim uvjetima tj. na udaljenosti koja će omogućiti uređenje korita vodotoka i izvedbu inundacije potrebite za najveći protok vode, odnosno na udaljenosti koja će omogućiti pravilan pristup vodotoku.

Zabranjuje se podizanje ograda i potpornih zidova, odnosno izvođenje drugih radova koji bi mogli smanjiti propusnu moć korita, onemogućiti čišćenje i održavanje ili ga ugroziti na neki drugi način. Za bilo kakve intervencije ili zahvate na i u blizini čestica «javnog dobra vode» koje mogu poremetiti vodni režim, mora se dobiti suglasnost nadležnog tijela.

Članak 28.

U građevinskom području naselja mogu se graditi niske i srednje građevine.

Niska građevina u smislu ovih odredbi je građevina stambene ili stambeno poslovne namjene najveće razvijene bruto površine 400 m² i ne više od dvije stambene jedinice. Na građevnoj čestici, uz nisku građevinu mogu se graditi pomoćne građevine.

Srednja građevina je građevina stambene ili stambeno poslovne namjene sa najviše četiri stambene jedinice.

Članak 29.

U slučaju kada se neposredno primjenjuju ove odredbe veličina građevne čestice, intenzitet izgrađenosti građevne čestice za gradnju ili rekonstrukciju niske i srednje građevine određuje se prema načinu izgradnje kako slijedi:

NAČIN IZGRADNJE	GRAĐEVNA ČESTICA ZA GRADNJU NISKE I SREDNJE GRAĐEVINE			
	Minimalna i maksimalna površina (m ²)	Minimalna širina (m)	Maksimalni koeficijent izgrađenosti k_{ig}	
Pretežito izgrađeni dio naselja				
Niska građevina	samostojeće građevine	300 – 800	0,4	
	dvojne građevine	280 – 600	0,4	
	građevine u nizu	160 – 400	0,5	
Srednja građevina	samostojeće građevine	400 – 1.000	0,4	
	dvojne građevine	350 - 800	0,4	
Pretežito neizgrađeni dio naselja				
Niska građevina	samostojeće građevine	500 – 1000	16,0	0,3
	dvojne građevine	400 – 600	13,0	0,3
	građevine u nizu	300 – 500	10,0	0,3
Srednja građevina	samostojeće građevine	600 – 1000	16,0	0,3
	dvojne građevine	400 – 1000	13,0	0,3

Koeficijent iskorištenosti (k_{is}) za gradnju niske građevine može biti najviše 1,0, koeficijent iskorištenosti (k_{is}) za gradnju srednje građevine može biti najviše 1,2.

Članak 30.

U građevinskom području naselja niske i srednje građevine mogu se graditi na udaljenosti od najmanje 3,0 m od susjedne međe.

Izuzetno, udaljenost iz prethodnog stavka može biti i manja u izgrađenom dijelu građevinskog područja. Ona može iznositi minimalno $H/2$ (H je visina građevine mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine) uz uvjet da udaljenost između građevina iznosi minimalno 6,0 m.

Na isti način, kao u prethodnom stavku, moraju biti udaljene od granice susjedne građevne čestice i završne građevine građevina u nizu ili dvojnih građevina sa svoje tri slobodne strane.

Udaljenost od javno prometne površine je određena u članku 18. ovih Odredbi.

Članak 31.

Niske građevine mogu se graditi do maksimalne visine Po+Pr+1+Pk (podrum, prizemlje, kat i potkrovlje), odnosno maksimalne visine 8,5 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Niska građevina ne može biti manja od 50 m² brutto razvijene površine. Najviše 30% građevinske (bruto) površine niske građevine može biti poslovne namjene.

Srednje građevine mogu se graditi do maksimalne visine Po+Pr+2+Pk (podrum, prizemlje, dva kata i potkrovlje), odnosno do maksimalne visine 11,5 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Visina građevine mora zadovoljiti oba uvjeta; maksimalnu katnost i broj etaža.

Podrum - podzemni dio građevine kod koje je razlika između gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma i najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu najviše 1,0 m.

Potkrovlje – dio građevine ispod krovne konstrukcije, a iznad stropne konstrukcije posljednje etaže građevine; potkrovlje mora biti oblikovano kosim krovom. Dozvoljena visina nadozida je 150 cm mjereno u ravnini pročelja građevine.

Članak 32.

Iznimno, moguća je rekonstrukcija ili zamjena postojećih građevina u postojećem gabaritu iako nije zadovoljen uvjet udaljenosti od granica građevnih čestica i susjedne građevine.

Povećanje visine takve građevine mora zadovoljiti uvjete udaljenosti od granice građevne čestice i susjedne građevine.

Najmanja moguća građevinska čestica može sačinjavati i samu osnovu starog objekta za potrebe rekonstrukcije i zamjene ali uz arhitektonsku ispravnost takve izgradnje.

Članak 33.

Na građevnoj čestici može se graditi samo jedna glavna stambena ili stambeno poslovna građevina i **pomoćne građevine** kao garaže, spremišta, ljetne kuhinje, radne prostorije, bazeni i sl., koje funkcionalno služe stambenoj građevini i zajedno predstavljaju jednu stambeno-gospodarsku cjelinu. Pomoćne građevine mogu se graditi:

- u gabaritu osnovne građevine;
- kao izdvojene tlocrtne površine na građevnoj čestici.

Pomoćne građevine mogu imati najveću visinu podrum, prizemlje i krov, odnosno najviše 3,0 m mjereno od najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine i najveću površinu od 50 m² ako se grade kao izdvojene tlocrtne površine na građevnoj čestici. Mogu se smjestiti na udaljenosti od najmanje 3,0 m od granice građevne čestice i ne mogu se postavljati između glavne građevine i javno prometne površine.

Garaže se u pravilu grade u gabaritu stambene građevine. Izuzetno, u slučaju kosog terena, garaža se može graditi odvojeno i na granici čestice prema javno prometnoj površini na udaljenosti od najmanje 3,0 m od ruba kolnika ukoliko se takvom izgradnjom ne ugrožava sigurnost prometa i ne presijecaju važni prometni tokovi. Udaljenost garaže prema državnoj i županijskoj cesti je najmanje 5,0m od ruba kolnika ceste.

Na kosim terenima kod izvedbe garaže na građevnoj čestici koja je na nižoj koti od prometnice, prostor ispod garaže (u nasipu) može se koristiti kao pomoćni prostor (spremišta i sl.). U tom slučaju dopuštena je najveća visina pomoćnog prostora do 3,0 m mjereno od najniže kote uređenog terena uz građevinu.

Površina pomoćne građevine uračunava se u koeficijent izgrađenosti građevne čestice.

Izuzetno, ukoliko se uz niske i srednje građevine grade sušare, njihova maksimalna visina vijenca može iznositi 5,0 m od najniže točke uređenog terena uz istu.

Sakupljanje otpadnih voda, dok se ne izgradi sustav odvodnje, vršit će se putem nepropusnih septičkih jama koje se ne mogu graditi na udaljenosti manjoj od 3,0 m od susjedne građevinske čestice i izvan zaštitnog pojasa prometnica.

Članak 34.

Na građevnoj čestici uz pojedinačne stambene građevine u seoskim naseljima mogu se graditi i gospodarske građevine za osobne potrebe (pčelinjaci, kokošinjci, staje i sl.) uz ispunjavanje sanitarno tehničkih i drugih uvjeta reguliranih posebnim propisima uz zadovoljavanje slijedećih kapaciteta i udaljenosti:

Kapacitet gospodarske građevine za osobne potrebe				Udaljenost od susjedne građevne čestice
Goveda i konji	Krmače	Ovce i koze	Perad	
6-19	6-19	15-50	50-500	50 m

Visina gospodarskih građevina ne može biti veća od visine prizemlja.

Gospodarske građevine za vlastite potrebe kapaciteta manjeg od navedenog u prethodnom stavku, moraju biti udaljeni najmanje 10,0 m od granice susjedne građevne čestice i 20,0 m od susjedne građevine.

Gospodarske građevine za osobne potrebe ne mogu se graditi u dijelovima naselja koji su utvrđeni kao kulturno dobro ili su pod posebnom zaštitom.

Članak 35.

Kada se na građevnoj čestici uz pojedinačne stambene objekte grade i gospodarski objekti za vlastite potrebe minimalna veličina građevne čestice iznosi 1.500 m², maksimalna izgrađenost iznosi 0,4.

2.3. Gradnja izvan granica građevinskog područja

Članak 36.

Građevine koje se mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja su:

- stambene i gospodarske građevine u funkciji revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i turizma
- pojedinačni gospodarski objekt poljoprivrednih proizvođača
- gospodarske građevine -farme –poljodjelske i stočarske
- odmorišta, vidikovci, lovački domovi, planinarske kućice i sl.
- groblja
- eksploatacija mineralnih sirovina
- građevine infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.).
- građevine posebne namjene.

Građenje izvan građevinskog područja mora biti uklopljeno u krajobraz tako da se:

- očuva kakvoća i cjelovitost poljodjelskoga zemljišta i šuma,
- očuva prirodni prostor pogodan za rekreaciju, a gospodarska namjena usmjeri na predjele koji nisu pogodni za rekreaciju,
- očuvaju kvalitetni i vrijedni vidici,
- osigura što veća površina građevne čestice, a što manja površina građevnih cjelina, osigura infrastrukturu, te sukladno posebnim propisima riješi odvodnja, pročišćavanje otpadnih voda i zbrinjavanje otpada.

Članak 37.

Stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe, u funkciji revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i turizma, mogu graditi poljoprivrednici koji imaju registriranu djelatnost.

Sukladno namjeni prostora i njegovoj osjetljivosti, građevine iz stavka 1. ovog članka mogu se graditi samo na površinama na kojima se djelatnost obavlja tj. na površinama označenim kao „ostala obradiva tla“ i „ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište“ koje su prikazane na kartografskom prikazu br. 1, „Korištenje i namjena površina“ u mj. 1:25000.

Građevine iz stavka 1. ovog članka moraju se graditi izvan:

- zaštićenih spomeničkih cjelina
- zaštićenih prirodnih predjela
- osobito vrijednog poljoprivrednog tla
- koridora prometnica

Minimalna površina zemljišta za gradnju građevina iz stavka 1. ovog članka iznosi 5000 m².

Zemljište za gradnju građevina iz stavka 1. treba imati pristup, vodu za natapanje riješeno prema lokalnim prilikama i električnu energiju.

Stambena i gospodarska građevina za vlastite potrebe može imati visinu (Po+ P+1) podrum, prizemlje, jedan kat i krov, odnosno maksimalno 7,0 m od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine, a maksimalna tlocrtna površina građevine može iznositi najviše 100 m².

Gospodarsku građevinu je obvezno izgraditi prije stambene građevine. Za potrebe obavljanja ove djelatnosti može se izgraditi samo jedna stambena građevina. Stambene građevine zasebno, ne mogu se izgrađivati

Članak 38.

Pojedinačne gospodarske građevine poljoprivrednih proizvođača bez mogućnosti stanovanja mogu se graditi kao zasebne građevine najveće tlocrtno bruto površine do 100 m² i najveće visine podrum, prizemlje i krov (Po+P+K), odnosno najviše 4,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine. Minimalna površina čestice iznosi 2000 m².

Članak 39.

Gospodarske građevine – farme čine građevinu ili grupe građevina s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem koje se mogu graditi na zemljištu površine veće od 5.000 m².

Na farmi se mogu graditi gospodarske građevine za potrebe:

- biljne proizvodnje;
- stočarske proizvodnje;
- proizvodnje i skladištenja vina;
- prerade poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na farmi.

Za potrebe obavljanja ove djelatnosti može se izgraditi samo jedna stambena građevina. Stambene građevine zasebno, ne mogu se izgrađivati.

Gospodarske građevine iz stavka 2. ovog članka mogu se graditi na udaljenosti od najmanje 100 m od građevinskog područja naselja.

Najmanja udaljenost gospodarske građevine za potrebe stočarske proizvodnje je:

- od građevinskog područja 200 m;
- od javnog puta i od javnog vodovoda 50 m;
- od državne ceste 100 m.

Najveća visina građevine iz stavka 2. ovog članka može iznositi 8,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Površina i raspored gospodarskih građevina na farmi utvrđuje se idejnim rješenjem u skladu s potrebama tehnologije. Smještaj građevina je potrebno organizirati tako da se grupiraju u jednom dijelu posjeda.

Oblikovanje građevina na farmi mora biti u skladu s lokalnom graditeljskom tradicijom, a posebno:

- sljeme krova mora pratiti smjer dužeg dijela građevine;
- krov dvostrešan nagiba do 30°
- temelj prizemlja, odnosno kota gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma ne smije biti viši od 60 cm od kote uređenog terena uz građevinu na više dijelu terena;
- vanjski prostor uz građevinu hortikulturno oblikovati.

Članak 40.

Za gradnju farmi potrebna je izrada tehničko-tehnološkog rješenja sa prikazom mjera zaštite okoliša, ukoliko prema posebnim propisima nije potrebno provođenje postupka procjene utjecaja na okoliš.

U lokacijskoj dozvoli za farme odredit će se uvjeti za:

- veličinu i način gradnje objekata s pratećim prostorima;
- način i režim korištenja građevina;
- prilaz čestici;
- opskrbu vodom i električnom energijom;
- rješenje odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda, te od laganje krutog otpada;
- sanitarno zaštitnu zonu, sadnju drveća i zelenila;
- mjere zaštite čovjekova okoliša i sl.

Minimalna udaljenost građevine od susjedne međe iznosi H/2 (H je visina građevine mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine).

Članak 41.

Pošto će stočarska proizvodnja biti glavna proizvodna grana poljoprivrede nužno je državnim mjerama i akcijama poticati razvoj stočarstva kod većine gospodarstava, kako kod onih koja drže manji broj stoke tako i kod onih koja će podizati određeni tip farme: govedarske, kozarske, peradarske ili svinjogojske.

Broj pojedinih vrsta stoke kod usmjerenih gospodarstava zavisn je od raspoloživih površina za proizvodnju hrane, smještajnih kapaciteta, raspoloživoj radnoj snazi, sustavu držanja i sl.

Kod specijaliziranih gospodarstava se preporuča:

- u govedarstvu; 8-10 muznih krava te tov junadi do 300 kg ž.m.
- u ovčarstvu 100-120 rasplodnih ovaca
- u kozarstvu kod plemenitih pasmina 60-80 grla, a kod križanaca 100-150 grla
- kod pčelarstva, više od 80 pčelinjih zajednica.

Članak 42.

U pripoljskim dijelovima naselja usmjerava se organizacija i razvoj tržišne proizvodnje u govedarstvu i kozarstvu u prvom redu u proizvodnji kravljeg i kozjeg mlijeka, jaja, pilenki i peradarskog mesa, svinjogojska proizvodnja (tov i reprodukcija).

Kod rekonstrukcije, adaptacije ili proširenja postojećih farmi nastojati stvoriti uvjete koji udovoljavaju pojedinoj vrsti i kategoriji životinja, a kod izgradnje novih objekata držati se ovih osnovnih parametara:

- građevine graditi na uzvišenom i ocjeditom terenu i s niskom razinom podzemnih voda;
- udaljiti ih od otvorenih vodotoka i izvorišta (najmanje 300m od obale vodotoka);
- udaljiti iz od frekventnih saobraćajnica najmanje 50 m, ali da su povezane sa lokalnim čvrstim putevima;

- građevine graditi od čvrstog građevinskog materijala s kosim krovom u pravilu na dvije vode;
- u objektima za krave, svinje, izgraditi kanalizaciju i betonirani prostor za kruti gnoj;
- kvadratura i kubatura prostorije treba udovoljiti zahtjevima životinja za komfornim smještajem i zahtjevima zoohigijenskih normativa;
- sustav ventilacije - osvjetljenosti i temperature u objektu prilagoditi specifičnim zahtjevima pojedinih vrsta i kategorija;
- temelje objekta podići iznad razine terena i izolirati;
- poželjno je osigurati prostor za komunikaciju oko građevine;
- prozore postaviti s jedne i druge poduže strane građevine pod serklaž s otvaranjem prema unutra i prema plafonu, posebno kod građevina za ovce i krave ako su smještene u 2 reda;
- pročelje objekta postaviti suprotno od smjera dominantnog vjetrova, ako je dominantni vjetrov bura onda jugozapadno, ako je jugo onda prema zapadu.

Članak 43.

Specifičnosti u zahtjevima pojedinih vrsta i kategorija stoke daje se u slijedećim pregledu:

Vrsta i kategorija stoke	Prostor po grlu m ²	Zraka po grlu m ²	Optimalna temperatura u objektu °C	Visina do plafona	Odnos otvora prema podnoj površini	Kanalizacija u građevini	Septička jama
Goveda	8,0	21	8-12	2,6	1/10	Obavezna	-
Telad	2,0	5	14	2,6	1/10	-	-
Ovce	1,5	3,5	8-12	2,6	1/15	-	-
Koze	2,0	5	12-14	2,6	1/12	-	1
Svinje - rep.	6,0	15	30-16	2,7	1/8-10	Obavezna	Obavezna
Svinje - tov	1,0	3	14	2,7	1/8-10	Obavezna	Obavezna
Pilenke	-	-	34-20	2,6	regulira se svjetlom	-	-
Nesilice	-	-	20	2,6	regulira se svjetlom	-	-

Specifičnosti za pojedine vrste farmi i kategorije stoke:

Goveda: grla se mogu rasporediti u 1 ili 2 reda sa širinom objekta od 5,5 m odnosno 10,5 m. Dužina građevine zavisi od broja muznih krava, a za svaku kravu treba osigurati ležište širine 100-130 cm, uvažavajući mjesta za priplodne junice te za telad, dužina ležišta 180 cm s padom prema kanalizaciji od 1,5% ležišta popoditi sa daskama debljine 5 cm ili sa punom ciglom postavljenom na nož, visina jaslara 70 cm, a širina u gornjem dijelu 60 cm. Građevina treba imati električnu rasvjetu i po mogućnosti tekuću vodu ili hidrofor s instaliranim automatskim pojilicama (1 pojilica na dva grla), te odjeljenje za koncentrirana hranjiva i prostoriju za mlijeko s toplom vodom. Obično se u potkrovlju građevine smješta voluminozna hrana (sijeno, DTS). Građevine sa više krava obvezatno trebaju imati krovnu ventilaciju. Treba se izgraditi jama za osoku te betonirati ograđeni prostor za kruti gnoj.

- **Ovce - koze:** jednostavna građevina, bez posebnog unutarnjeg uređenja. Pod građevine treba da je uzdignut iznad ravnine terena i nabijen šakavcima s 8-10 cm ilovače. Sve unutarnje pregrade i jaslare za hranjenje su pokretne, demontažne i izrađene od priručnog materijala. U građevinama treba prozore visoko postaviti, posebno kod koza. Poželjno je imati ispušni otvor ispred građevine i djelomično natkriven. Kada je u građevini više grla predvidjeti krovnu ventilaciju. Građevine za ovce i koze mogu se graditi u sklopu gospodarskog dvorišta.

- **Svinje za reprodukciju:** građevinu treba solidno izgraditi, unutarnju stranu ožbukati i okrečiti, te izolirati radi uštede na grijanju. Poželjan je rešetkasti pod. Obvezatna je jama osočara i to nepropusna. Njena veličina uvjetovan je brojem rasplodnih krmača i brojem pražnjenja u tijeku godine, a računa se oko 0,5 m³ osoke po odgojenom prasetu. Za 20 krmača proizvodnja osoke iznosi oko 178 m³ (20 x 2,2 x 8,1 x 0,5).

- **Svinje za tov:** objekti su kao i za svinje za reprodukciju. Svinje su potencijalno najveći zagađivači okoline i zato je obavezna krovna ventilacija, ugraditi sifon u septičku jamu. Nepoželjna je veća aglomeracija životinja, kao i građevina na manjem prostoru.

Udaljenost građevina treba biti najmanje 200 m od prve naseljene kuće i to na prostoru suprotnom dominantnim vjetrovima.

- **Perad:** držanje malog broja ne zahtjeva specijalni tretman, a industrijski objekti zahtijevaju visoku tehničko tehnološku razinu koja diktira uvjete za izgradnju. Ta proizvodnja uz pravilno instaliranu ventilaciju nije veliki zagađivač okoline.
- **Ostale proizvodnje (kunići, krznaši)** ne predstavljaju ekološki problem, a za ribnjake uvjetovati izgradnju izvan vodotoka i kaskadnim preljevom.

Članak 44.

Na području obuhvata nalaze se četiri groblja: groblje Sušci, groblje Osoje, groblje Krušvar i groblje Ercegovci. Ne planira se gradnja novih groblja, planira se proširenje groblja Osoje, Sušci i Krušvar sukladno potrebama i važećim propisima prema posebnom programu.

Do groblja se mora osigurati kolna prometnica minimalne širine 5,0 m. U sklopu parcele groblja potrebno je osigurati parkiralište sukladno normativu propisanim ovim Odredbama.

Osim grobnih mjesta unutar groblja mogu biti smješteni prizemni prateći sadržaji (kapelica, mrtvačnica, cvjećarnica i sl.). Groblje mora biti ograđeno ogradom.

Lokacijska, odnosno građevna dozvola za gradnju groblja može se ishoditi na temelju Prostornog plana.

Za proširenje postojećih groblja iznad 20% i gradnju novog groblja potrebna je izrada detaljnog plana uređenja.

Članak 45.

Prostornim planom određen je **lokaliitet za eksploataciju mineralnih sirovina**:

Tehnički (drobljeni) kamen:

- Križice - u eksploataciji,
- Čemernica – u eksploataciji,
- Sičani (crveni i bijeli)– u eksploataciji, potrebna sanacija

U cilju ishođenja rješenja o izvođenju rudarskih radova za odobreno eksploatacijsko polje potrebna je izrada studije utjecaja na okoliš.

Eksploatacijsko polje je obvezno zakloniti od mogućih pogleda.

Nakon obavljene eksploatacije eksploatacijska polja potrebno je sanirati prema dokumentaciji (uvjeti i rokovi) za sanaciju izrađenoj na načelima zaštite okoliša.

Sanacijom će se područje eksploatacija ozeleniti autohtonom vegetacijom u oklopiti u okolni pejzaž.

Ne mogu se otvarati nova eksploatacijska polja osim onih označenih u grafičkom prikazu br. 1. «Korištenje i namjena prostora» 1:25000.

Članak 46.

Građevine infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.) grade se sukladno uvjetima propisanim u poglavlju 5. ove Odluke.

Članak 47.

Zone posebne namjene odnose se na:

- vojni kompleks «Kukuzovac» (površine cca 115,35ha na području Općine Dicmo)

Za navedeni vojni kompleks definirane su zone posebnih ograničenja (zaštitne i sigurnosne zone) prema slijedećem:

- a) **Zona posebne namjene – zona zabranjene izgradnje – I**
-potpuna zabrana izgradnje, osim objekata za potrebe obrane.
- b) **Zona ograničene izgradnje – IIa**
Definicija zaštitne zone:
- zabrana izgradnje vojarni, industrijskih objekata, stambenih zgrada, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih javnih objekata (sa većim skupovima ljudi), magistralnih prometnica i dalekovoda.
- dozvoljena je izgradnja ostalih prometnica i dalekovoda te skladišta (ovisno o vrsti objekta).
- c) **Zona ograničene izgradnje – IIb**
Definicija zaštitne zone:
a) zabrana izgradnje novih urbaniziranih naselja, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih javnih objekata (sa većim skupovima ljudi)
b) Dozvoljena je izgradnja magistralnih prometnica i dalekovoda. Postojeća naselja mogu se proširivati u suprotnom smjeru od skladišnog kompleksa, na način da se ne približavaju skladišnom kompleksu.

Zaštitne zone prikazane su u grafičkom dijelu na kartografskom prikazu br. 3.3. «Uvjeti korištenja – Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite» u mjerilu 1:25000.

Članak 48.

Prostornim planom su određene su pozicije **vidikovaca** na istaknutim reljefnim pozicijama s atraktivnim pogledom. Vidikovci se mogu opremiti kao uređena odmorišta bilo da se do njih pristupa kolnim ili uređenim pješačkim putem.

Pozicija vidikovaca prikazana je na kartografskom prikazu br. 3.2. „Uvjeti korištenja i zaštite prostora-Područja posebnih ograničenja u korištenju“, 1:25000.

Planinarske i lovačke domove moguće je graditi maksimalne tlocrtne bruto površine do 100 m², maksimalne visine prizemlja, odnosno najviše 4,0 m mjereno od najniže kote prirodnog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Građevine iz stavka 3. ovog članka moguće je podizati samo na površinama pod zaštitnim šumama označenim u kartografskom prikazu br. 1. „Korištenje i namjena površina“ u mj. 1:25000.

Građevine iz ovog članka treba graditi sukladno kriterijima zaštite prostora, vrednovanja krajobraznih vrijednosti i autohtonog graditeljstva.

Članak 49.

Na poljoprivrednom zemljištu najmanje površine 2000 m² omogućava se gradnja **poljske kućice**.

Poljske kućice ne mogu imati priključak na vodu i struju.

Ako jedan vlasnik ima više čestica poljoprivrednog zemljišta u radijusu od 500 m njihova površina se može zbrajati kako bi se postigla tražena površina za izgradnju poljske kućice.

Poljska kućica može se graditi kao prizemnica najveće tlocrtne bruto površine do 20 m². Sljeme krova mora biti usporedno s dužom stranicom građevine, obvezno usporedno sa slojnicama terena.

Postojeće poljske kućice izgrađene na zemljištu manje površine od površine određene u stavku 1. ovog članka, ne mogu povećavati tlocrtnu površinu.

Poljska kućica mora biti građena na način da:

- bude smještena na najmanje plodnom, odnosno neplodnom dijelu poljodjelskog zemljišta,
- treba koristiti lokalne materijale (kamen) i treba biti izgrađena po uzoru na tradicijsku gradnju,
- visina do vijenca ne može biti viša od 2,60 m,
- krov mora biti dvostrešan, između 20° i 35° stupnjeva nagiba,
- pokrov treba izvesti na tradicijski način (kamenim pločama).

Članak 50.

Staklenici, plastenici i pčelinjaci se mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu izvan osobito vrijednog poljoprivrednog zemljišta. Postavljaju se na udaljenosti od najmanje 3,0 m od međe.

Pčelinjaci se postavljaju u skladu s posebnim propisima tako da ne smetaju najbližim susjedima, prolaznicima i javnom prometu.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

Članak 51.

Gospodarske djelatnosti mogu se smještavati:

- unutar površina naselja (mješovita namjena),
- u posebno razgraničenim zonama (u naselju i izvan naselja).

Članak 52.

Unutar **površina naselja** (mješovita namjena) određuje se uređenje prostora i gradnja građevina

- proizvodne – pretežito zanatske namjene bez nepovoljnih utjecaja na okoliš,
- poslovne namjene (uslužne, trgovačke),
- ugostiteljsko turističke namjene.

Građevine iz stavka 1. ovog članka mogu se graditi samo ako svojom veličinom, smještajem u naselju, osiguravanjem potrebnih priključaka na komunalnu i prometnu infrastrukturu omogućuju normalno funkcioniranje planiranog gospodarskog sadržaja bez štetnog utjecaja na okoliš, kao i normalno funkcioniranje života u naselju.

Najmanja veličina građevne čestice za izgradnju novih gospodarskih građevina je 800 m² osim za komunalne građevine.

Članak 53.

Visina građevina i udaljenost građevine od ruba građevne čestice je određena za proizvodne, poslovne i manje ugostiteljsko turističke građevine (restorani, zabavni sadržaji, pansioni i sl. građevine):

- visina: najviše 10,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine;
- udaljenost građevine od ruba građevne čestice: najmanje $H/2$ gdje je H = visina građevine od kote konačno zaravnatog terena do vijenca
- najmanja površina građevne čestice iznosi 800 m²
- maksimalna izgrađenost građevne čestice oznosi 0,4 (k_{ig}), a maksimalni koeficijent iskorištenosti (k_{is}) može iznsoiti 1,0.

Članak 54.

Unutar **građevinskog područja naselja** mogu se graditi hoteli kapaciteta do 100 ležajeva prema slijedećim uvjetima:

- visina: najviše 14,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine
- udaljenost građevine od ruba građevne čestice: najmanje $H/2$ gdje je H = visina građevine do vijenca
- najmanja površina građevne čestice iznosi 800 m²

Najveći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) za građevine iz stavka 1. ovog članka je 0,4 najveći koeficijent iskorištenosti (k_{is}) je 1,0.

Članak 55.

Gospodarske zone u posebno razgraničenim zonama određene su za:

- proizvodnu namjenu u kojoj se mogu graditi zanatske građevine, skladišta, servisi, (I2,K1,K2);

- poslovnu namjenu u kojoj se mogu graditi pretežito uslužne i pretežito trgovačke građevine, te skladište eksploziva (K1,K2,K3);
- ugostiteljsko-turističku namjenu za turističko naselje – eko selo, (T2).

Prostornim planom utvrđene su gospodarske zone (posebno razgraničene):

- u naselju: Radna zona «Dicmo», Poslovna zona «Čemernica», Poslovna zona uz groblje Osoje;
- zone izvan naselja: Skladište eksploziva Sičane, ugostiteljsko-turistička namjena (eko-selo) «Korita» i «Radinje».

Članak 56.

U **Radnoj zoni "Dicmo"** površine cca 89,94 ha planirani su, a i djelomično realizirani slijedeći sadržaji:

- proizvodni pogoni bez nepovoljnih utjecaja na okoliš
- prerađivački-proizvodni pogoni
- servisi i usluge
- skladišta
- trgovački sadržaji
- administrativno-upravni sadržaji
- poslovna namjena (zajednički sadržaji)
- komunalni sadržaji, garaže i sl. koji zbog prostornih i drugih ograničenja ne mogu biti smješteni unutar građevinskog područja naselja.

Građevine iz prethodnog stavka trebaju se graditi prema uvjetima:

- djelatnost koja se u njima obavlja ne smije ugrožavati okoliš
- građevna čestica za gradnju gospodarskih građevina mora se nalaziti uz sagrađenu javno prometnu površinu, čiji je kolnik najmanje širine 5,5 metara, ili je za javno prometnu površinu prethodno izdana lokacijska dozvola
- veličina građevne čestice ne može biti manja od 1000 m²;
- širina građevne čestice ne može biti manja od 16,0 m
- koeficijent Izgrađenost građevne čestice iznosi najviše 0,4
- visina gospodarskih građevina od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine mora biti u skladu s namjenom i funkcijom građevine te tehnologijom proizvodnog procesa, ali ne više od 15,0 m (osim tehnološki uvjetovanih dijelova građevine, npr. dimnjaci);
- najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica iznosi H/2 visine zabata. Ukoliko je polovica visine zabata manja od 3,0 m, najmanja udaljenost do međe susjedne građevne čestice iznosi najmanje 3,0 m;
- najmanje 30% površine građevne čestice mora biti hortikulturno uređeno a uz rub obuhvata zone obvezno je osigurati pojas zaštitnog zelenila minimalne širine 5,0 m;
- do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda obvezna je izgradnja vlastite kanalizacijske mreže s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda;
- parkiranje vozila mora se rješavati na građevnoj čestici prema normativima propisanim u članku 92. uz obvezu rješavanja zajedničkih parkirališta u okviru zone.
- u ovoj zoni ne planira se stanovanje.

Za realizaciju proširenja Radne zone (cca 25,00 ha) obvezna je izrada urbanističkog plana uređenja, sukladno kartografskim prikazima 3.3 Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite i 4.0 Građevinska područja naselja.

Članak 57.

U **Poslovnoj zoni "Čemernica"** površine cca 27,22ha planirani su slijedeći sadržaji:

- stanovanje
- proizvodni pogoni bez nepovoljnih utjecaja na okoliš
- servisi i usluge
- zanatski sadržaji

- skladišta
- trgovački sadržaji
- administrativno-upravni sadržaji
- manji ugostiteljski sadržaji
- poslovna namjena (zajednički sadržaji)
- komunalni sadržaji, garaže i sl. koji zbog prostornih i drugih ograničenja ne mogu biti smješteni unutar građevinskog područja naselja.

Građevine iz prethodnog stavka trebaju se graditi prema uvjetima:

- maksimalno 50% bruto razvijene površine građevine može biti namijenjeno stanovanju;
- djelatnost koja se u njima obavlja ne smije ugrožavati okoliš
- građevna čestica za gradnju gospodarskih građevina mora se nalaziti uz sagrađenu javno prometnu površinu, čiji je kolnik najmanje širine 5,5 metara, ili je za javno prometnu površinu prethodno izdana lokacijska dozvola
- veličina građevne čestice ne može biti manja od 800 m²;
- širina građevne čestice ne može biti manja od 14,0 m
- koeficijent izgrađenost građevne čestice iznosi najviše 0,4
- visina građevina od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine mora biti u skladu s namjenom i funkcijom građevine, ali ne viša od 11,5 m, odnosno max visine Po+Pr+2+Pk (podrum, prizemlje, dva kata i potkrovlje).
- najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica iznosi H/2 visine zabata. Ukoliko je polovica visine zabata manja od 3,0 m, najmanja udaljenost do međe susjedne građevne čestice iznosi najmanje 3,0 m;
- najmanje 30% površine građevne čestice mora biti hortikulturno uređeno a uz rub obuhvata zone prema državnoj prometnici D1 obvezno je osigurati pojas zaštitnog zelenila minimalne širine 5,0 m;
- do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda obvezna je izgradnja vlastite kanalizacijske mreže s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda;
- parkiranje vozila mora se rješavati na građevnoj čestici prema normativima propisanim u članku 92. uz obvezu rješavanja zajedničkih parkirališta u okviru zone.

Za realizaciju Poslovne zone obvezna je izrada urbanističkog plana uređenja, sukladno kartografskim prikazima 3.3 Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite i 4.0 Građevinska područja naselja.

Članak 58.

U Poslovnoj zoni uz groblje Osoje površine cca 0,40ha planirani su sljedeći sadržaji u funkciji groblja:

- cvjećarnica,
- uzgoj cvijeća,
- pripadajuće skladište.

Sadržaji iz prethodnog stavka trebaju se graditi prema uvjetima:

- građevine (cvjećarnica i skladište) grade se kao prizemnice.
- koeficijent izgrađenost građevne čestice iznosi najviše 0,2 (staklenici, odnosno platenici ne ulaze u koeficijent izgrađenosti),
- građevina za prodaju cvijeća, pripadajuće skladište, staklenici i platenici postavljaju se na udaljenosti od najmanje 3,0 m od međe,
- sljeme krova mora biti usporedno s dužom stranicom građevine, obvezno usporedno sa slojnicama terena,
- visina do vijenca ne može biti viša od 3,00 m,
- krov mora biti dvostrešan, između 20° i 35° stupnjeva nagiba,
- parkiranje vozila mora se rješavati na građevnoj čestici prema normativima propisanim u članku 92. uz obvezu rješavanja zajedničkih parkirališta u okviru zone.
- u ovoj zoni ne planira se stanovanje.

Članak 59.

Skladište eksploziva Sičane površine cca 1,21 ha je skladište privrednog eksploziva sa potrebnim skladištem za skladištenjem detonirajućih upaljača i štapina te potrebnim pratećim građevinama opće namjene. Skladište se nalazi izvan granica građevinskog područja naselja i drugih građevinskih područja (min 650m udaljeno od građevinskog područja).

Moguća je rekonstrukcija i dogradnja postojećih građevina temeljem Idejnog rješenja i Elaborata zaštite okoliša bez povećanja kapaciteta skladišta u svrhu osiguranja površina za skladištenje i sigurnosnim aspektima koji proizlaze iz posebnih propisa.

Kod izrade dokumentacije investitor je dužan poštivati propise koji tretiraju gradnju predmetnih građevina.

Članak 60.

U **Ugostiteljsko-turističkim zonama (turističko naselje, eko-selo) «Korita»** površine 9,69ha i **«Radinje»** površine 2,43ha planirati slijedeće sadržaje:

- smještajni kapaciteti u postojećim građevinama,
- manji ugostiteljski sadržaji,
- specijaliziranih trgovačkih sadržaja,
- rekreativni sadržaji i prateći prostori (tereni, svlačionice, spremišta isl.)

Posebni uvjeti za zone su slijedeći:

- minimalno 50% zone treba očuvati kao prirodni teren,
- smještajni kapacitet zone «Korita» je max 65 ležaja, a zone «Radinje» max 35 ležaja;
- obvezno planirati prateće rekreacijske sadržaje (balotište, putevi, trim staze, jahačke, biciklističke staze i sl.) a koje je potrebno urediti u skladu s okolnim prostorom;
- parkiranje vozila mora se rješavati posebno prema normativima propisanim u članku 92. uz obvezu rješavanja zajedničkih parkirališta u okviru zone.
- u naselju Korita moguća je gradnja na tri lokacije građevina čija je namjena prateća za smještajne kapacitete (ugostiteljski sadržaji, informativni punkt, rekreativni sadržaji i njihovi prateći sadržaji),
- u naselju Radinje moguća je gradnja na jednoj lokaciji građevina čija je namjena prateća za smještajne kapacitete (ugostiteljski sadržaji, informativni punkt, rekreativni sadržaji i njihovi prateći sadržaji),
- maksimalna bruto razvijena površina na svakoj lokaciji je 300m². Moguća je gradnja više građevina u okviru prije navedenog BRP-a,
- vanjski prostor uz građevinu hortikulturno oblikovati;
- građevine se mogu graditi i kao montažne građevine tipske proizvodnje ukoliko zadovoljavaju navedene kriterije.

Za realizaciju ugostiteljsko-turističkih zona - (turističko naselje, eko-selo) «Korita» i «Radinje» obvezna je izrada urbanističkih planova uređenja.

Šport i rekreacija**Članak 61.**

Sadržaji **športa i rekreacije (R1)** planiraju se u građevinskom području naselja i u posebno razgraničenim zonama koje su prikazane u grafičkom dijelu kartografski prikazi br.1 «Korištenje i namjena površina» u mjerilu 1:25000 i br. 4. «Granice građevinskih područja naselja» u mjerilu 1:5000. Gradnja športskih sadržaja obuhvaća otvorene i zatvorene športske sadržaje.

Članak 62.

U građevinskom području naselja otvoreni i zatvoreni športski sadržaji mogu se graditi na pojedinačnim građevnim česticama i na zajedničkim građevnim česticama (više različitih sportskih ili športsko-rekreacijskih sadržaja).

Športski sadržaji s pripadajućim pomoćnim sadržajima (teren, gledalište, svlačionice, spremišta i sl.), odnosno zatvorena športska građevina (sadržaj) mogu zauzeti maksimalno 30% površine građevne čestice (k_{ig} 0,3).

Za zatvorene športske građevine minimalna površina građevinske čestice iznosi 400 m², a otvoreni se grade prema posebnim propisima.

Članak 63.

Visina pojedine športske građevine (sadržaja) određuje se prema namjeni. Najveća visina športskih dvorana je 13,0 m mjereno od najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Visina pratećih građevina (garderobe, sanitarni čvorovi, ugostiteljske građevine i sl.), uz otvorene športske sadržaje iznosi najviše 4,0 m mjereno od najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Članak 64.

Udaljenost građevine od granice građevne čestice određuje se za prateće građevine uz športske sadržaje, najmanje 3,0 m

Zatvorene športske građevine, kad graniče s građevnim česticama na kojima su izgrađene stambene ili stambeno-poslovne građevine, moraju biti udaljene od građevne čestice najmanje $H/2$, gdje je H visina športske građevine do vijenca prema toj susjednoj građevini.

Članak 65.

Prostornim planom određene su *posebne zone športa i rekreacije*:

- **zona zapadno od Općine (R1) – cca 1,881ha**

- **zona u naselju Krušvar uz baru Botić (R1) – cca 0,94ha**

U okviru zone športa planira se gradnja športskih sadržaja otvorenog tipa s pomoćnim građevinama (svlačionice i sl.). Pomoćne građevine mogu se graditi na najviše 10% ukupne površine zone.

U okviru zone za šport uz baru Botić u Krušvaru (R1) zabranjena je izgradnja čvrstih građevina i druge intervencije u prostoru bez uvjeta zaštite kulturne baštine od strane Ministarstva kulture.

Parkiranje vozila mora se rješavati prema normativima propisanim u članku 92.

Lokacijska, odnosno građevna dozvola za zone iz 1. stavka ovog članka može se ishoditi na temelju Prostornog plana.

Članak 66.

Javne zelene površine se održavaju i uređuju temeljem idejnog rješenja.

Članak 67.

Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene dijeli se na:

- vrijedno obradivo tlo što obuhvaća komplekse polja (Dicmansko i Krušvarsko suho polje), vinograda, vrtova i voćnjaka u blizini naselja;
- ostalo obradivo tlo što obuhvaća neobrađene livade i oranice udaljenije od naselja i lošije kakvoće tla.

Članak 68.

Šume isključivo osnovne namjene obuhvaćaju zaštitne šume u koje spadaju bjelogorične ili proizvodno zaštitne šume, te crnogorične.

Zaštitne šume uključuju i zaštitno zelenilo i pejzažne površine uz naselja. Imaju funkciju zaštite tla od erozije, zaštite naselja i drugih gospodarskih zona, športsko rekreacijskih i drugih zona. Pridonose prirodnim vrijednostima područja, poboljšanju mikroklimatskih i ekoloških uvjeta, proizvodnje u poljoprivredi i stočarstvu, te podižu estetsku vrijednost krajolika u prilog razvitka turizma i rekreacije.

Planirana područja zaštitnih šuma treba pošumljavati autohtonim biljnim vrstama te osigurati mjere zaštite od požara (prosjeci, hidranti, osmatračnice i druge mjere).

Površine pod šumama uređuju se temeljem šumskogospodarske osnove.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Članak 69.

Društvene djelatnosti obuhvaćaju sadržaje koji se uređuju u sklopu građevina druge namjene ili grade kao samostalne građevine namijenjene upravi, socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti, predškolske i obrazovne (školske), kulturne, vjerske, administrativne, socijalne (starački domovi) i dr.

Građevine društvene djelatnosti obuhvaćaju i sportsko-rekreacijske građevine koje se javljaju uz određene sadržaje (prvenstveno škole).

Članak 70.

Športske građevine, osim u posebnim zonama športa i rekreacije mogu se graditi i kao sastavni dio mreže objekata društvenih djelatnosti (prvenstveno škola), ukoliko unutar građevinskog prostora nema dovoljno prostora za osiguranje potrebitog (propisanog) standarda.

Članak 71.

Građevine za društvene djelatnosti mogu se graditi unutar građevinskog područja naselja prema slijedećim uvjetima:

- građevna čestica na kojoj će se graditi građevina mora se nalaziti uz već izgrađenu cestu ili drugu javno-prometnu površinu čiji je kolnik najmanje širine 5,0 metara, ili je za javno-prometnu površinu prethodno izdana lokacijska dozvola;
- na građevnoj čestici ili uz javno-prometnu površinu mora se osigurati odgovarajući prostor za parkiranje vozila sukladno normativima iz članka 92.
- udaljenost građevine od granice građevne čestice može iznositi minimalno $H/2$ (H =visina građevine od najniže točke ređenog terena uz građevinu do vijenca građevine)
- minimalna veličina građevne čestice iznosi 600 m^2 , izuzetno je moguća i manja građevna čestica ukoliko zadovoljava propisani standard
- najveći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) iznosi 0,4 a koeficijent iskorištenosti 1,5
- visina građevina može iznositi najviše $(S)P+3$, odnosno najviše 12,0 m

Iznimno od uvjeta iz prethodnog stavka, visina vjerskih građevina može biti i veća.

Članak 72.

Sadržaji javnih i društvenih djelatnosti mogu se graditi ili uređivati u dijelu građevina druge namjene (stambene, poslovne i slične građevine).

Građevine javnih i društvenih djelatnosti koje se grade kao interpolacije unutar površine naselja mogu imati i manju građevnu česticu od minimalno definirane, odnosno koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) im može biti maksimalno 0,8 a koeficijent iskorištenosti (k_{is}) maksimalno 2,0.

Članak 73.

Predškolske ustanove (dječji vrtići i jaslice)

Planira se standard od 20 polaznika u jednoj odvojenoj skupini, minimalno 5 m^2 neto izgrađenog prostora i 20 m^2 parcele po djetetu.

Ukoliko se dječje ustanove grade u dijelu građevina druge namjene (pretežno stambene i stambeno-gospodarske građevine) tada je obvezno osigurati na građevnoj čestici

zasebni prostor od najmanje 5,0 m² po djetetu (otvoreni dio građevne čestice) za boravak i igru djece na otvorenom.

Članak 74.

Osnovne škole

Prilikom projektiranja i gradnje osnovnih škola primjenjuju se, pored zakonskih odredbi, i sljedeći okvirni standardi:

- površina građevine po jednom učeniku je 5 m²;
- veličina zemljišta za gradnju osnovne škole mora osigurati površinu za osnovnu građevinu, prostor za odmor i rekreaciju, prostor za otvorene športske terene, prostor za zelene površine i drugo;
- veličina građevne čestice, koja osigurava prostor za sadržaje iz prethodne alineje, određena je normativom od 30-50 m² po učeniku.

Iznimno, u već formiranim naseljima i gusto izgrađenim dijelovima naselja, normativ je 20-40 m² po učeniku.

5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Članak 75.

Planom se određuje da koridori, trase i površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava čine:

- građevine cestovnog prometa,
- građevine sustava veza,
- građevine vodoopskrbe i odvodnje, te uređenja bujica,
- građevine u sustavu energetike.

Koridori, trase i površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava realiziraju se sukladno rješenjima iz Prostornog plana, planova šireg područja i planova užeg područja.

Zasebna građevna čestica formira se za sve građevine (prometnice, trafostanice, vodospreme, prepumpne stanice, uređaj za pročišćavanje fekalne kanalizacije i dr.) prometnih i infrastrukturnih sustava.

Građevna čestica za pojedine sadržaje formira u odnosu na veličinu projektirane građevine u skladu s posebnim propisima.

Do svake infrastrukturne građevine obvezna je izvedba odgovarajućeg kolnog pristupa, osim za bazne stanice mobilne telefonije.

Građevine u sustavu infrastrukture ne smiju imati visinu veću od 6 m i ne mogu biti locirane na kvalitetnim poljoprivrednim površinama.

Infrastrukturu voditi tako da se prvenstveno koriste postojeći koridori i formiraju zajednički za više vodova, kako bi se izbjegle površine šume, vrijedno poljoprivredno zemljište, vrijedne prirodne i stvorene strukture.

Prilikom izgradnje građevina infrastrukture potrebno provoditi propisane mjere zaštite okoliša (rekultivacija i sanacija padina i iskopa, izgradnja zaštitnih zidova i sl.).

Cestovni promet

Članak 76.

Rješenje sustava cestovnog prometa u velikoj mjeri se oslanja na cjelovit i ranije provjereni model, koji je preinačen u skladu s ciljevima prostornog uređenja područja i, u međuvremenu, nastalim promjenama u korištenju prostora.

Planirana mreža javnih cesta je razvrstana sukladno današnjem stanju i očekivanoj funkciji određenih cesta u budućem sustavu. Kako je razvrstavanje javnih cesta u nadležnosti Ministarstva, moguće su izmjene u skladu s dinamikom realizacije cestovnog sustava i trenutne uloge pojedinih cesta u sustavu.

Članak 77.

Prostornim planom je predviđena gradnja novih dionica javnih razvrstanih cesta, nerazvrstanih cesta i ulica u naselju te rekonstrukcija postojeće cestovne mreže u skladu sa planskim značajem pojedinih cestovnih pravaca.

Moguća su manja odstupanja od predloženih trasa planiranih cesta ukoliko se nova rješenja pokažu kao prihvatljivija.
Prostornim planom osigurani su minimalni koridori/poprečni profili za buduću gradnju obilaznice Dicma (nova dionice ceste).

Članak 78.

Prostornim planom je utvrđeno da će cestovni promet imati primarno značenje u cjelokupnom prometnom sustavu s obzirom na njegovu funkciju integriranja ostalih vidova prometa. Planirana i izgrađena cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značaju i očekivanom prometnom opterećenju na slijedeće kategorije:

- državne ceste
- županijske ceste
- lokalne ceste
- ostale ceste i ostali nekategorizirani planinski protupožarni i gospodarski putevi

Članak 79.

Rješenje prometnica Općine Dicmo uvjetovano je u znatnoj mjeri rasporedom javnih prometnica koje prolaze područjem općine, a to su:

- D1 GP Macelj (R.Slov) –Zagreb-Karlovac-Gračac-Knin-Brnaze-Split (D8)
- D62 GP Dugopolje(D1)-Šestanovac-Zagvozd-Vrgorac-Kula Norinska-Metković (D9)
- Ž 6121 D1-Prisoje-Ž 6146

Državna cesta D1 razdvaja uže područje općine na dva dijela te je već postala kritičnom dionicom i to kako za normalno odvijanje prometa na dionici državne ceste, tako i za rješavanje lokalnog i gradskog prometa.

Državne i županijska cesta obnašaju istovremeno tranzitni i lokalni promet.

Članak 80.

Prostornim planom utvrđene su moguće etape razvitka prometne mreže Općine Dicmo:

I ETAPA; ne zahtijeva nikakve građevinske zahvate, već se poboljšice ostvaruju regulacijom prometa

II ETAPA; podrazumijeva mjestimično proširenje postojećih prometnica, izradu nogostupa i javne rasvjete te izradu manjih parkirališta uz postojeće prometnice.

III ETAPA; stvaranje cjelovite prometne mreže tj. izvođenje pojedinih građevinskih zahvata da bi se pojedini dijelovi mreže povezali u jedinstvenu funkcionalnu cjelinu.

IV ETAPA; Konačno stanje; postiže se izgradnjom zaobilaznice Dicma čime dionica državne ceste više neće prolaziti užim područjem naselja. Potrebno je projektirati kvalitetene ulaze i izlaze s postojeće prometnice D1 na zaobilaznicu.

Članak 81.

U Prostornom planu utvrđeni su zaštitni koridori koje je potrebno rezervirati i očuvati za izgradnju planirane, te proširenje i modernizaciju postojeće cestovne mreže u dugoročnoj perspektivi.

Prostornim planom određeni su slijedeći zaštitni koridori:

- za planirane državne ceste 50 m
- za ostale prometnice 25 m.

Širine cestovnih građevina (poprečni presjeci cesta) u građevinskim područjima naselja iznose:

- državne ceste 20 m (min. 10,0m);
- županijske ceste 20 m (min. 10,0 m);

- lokalne ceste 15 m (min 8,5 m);
- ostale ceste 10 m (min 5,5 m).

Širine cestovnih građevina mogu biti i manje od navedenih u skladu s posebnim propisima o javnim cestama.

Zemljišni pojas koji je potreban za nesmetano održavanje ceste je širine prema projektu ceste a najmanje 1 m s objiju strana ceste, računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste.

Unutar utvrđenih zaštitnih koridora planiranih cesta nije dozvoljena nikakva gradnja, sve dok se ne ishodi lokacijska dozvola za cestu. Nakon ishoda lokacijske dozvole, odnosno utvrđivanja građevne čestice ceste, odredit će se zaštitni pojasevi ceste sukladno posebnim propisima, a eventualni prostor koridora izvan zaštitnog pojasa priključit će se susjednoj planiranoj namjeni.

Zaštitni pojas javne ceste mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa i širok je sa svake strane:

- državne ceste 25 m
- županijske ceste 15 m,
- lokalne ceste 10 m.

U zaštitnim pojasevima javnih cesta moguće je korištenje prostora, gradnja građevina i instalacija te izdavanje lokacijskih dozvola uz prethodno traženje posebnih uvjeta od nadležne uprave za ceste.

Članak 82.

Na postojećoj cestovnoj mreži državnog, županijskog i lokalnog značaja predviđeni su slijedeći zahvati:

- korekcija nepovoljnih građevinskih elemenata trasa, prvenstveno na mjestima gdje su prometne nezgode najčešće (proširenje profila cesta, povećanje horizontalnih i vertikalnih radijusa i sl.);
- modernizacija (asfaltiranje) preostalih važnijih lokalnih cesta sa tucaničkim kolnikom.

Članak 83.

Građevinske parcele uz prometnice formiraju se od punog profila prometnice, a u skladu sa Zakonom o javnim cestama.

Na javnoj cesti i u njenom zemljišnom i zaštitnom pojasu zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove bez suglasnosti nadležne prave za ceste ako bi ti radovi mogli oštetiti javnu cestu, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj.

U zaštitnom pojasu ceste može se formirati neizgrađeni dio parcele, odnosno uređivati parkirališta, vrtovi s niskim zelenilom, ogradni zidovi i sl., ali na način da se ne umanju preglednost ceste ili raskrižja.

Ogradni zidovi građevinske parcele mogu se graditi na udaljenosti najmanje 3,0 m od zemljišnog pojasa državne ili županijske ceste i 1,5 m od zemljišnog pojasa lokalne ceste.

Sva križanja se trebaju izvesti tako da vozilima omoguće sigurno uključivanje i isključivanje s ceste.

Članak 84.

U zaštitnom pojasu javne ceste mogu se graditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima a predviđene projektom ceste (cestarske kućice,

odlagališta, benzinske postaje, parkirališta, odmorišta i sl.). Prije izdavanja lokacijske dozvole za te građevine, potrebno je zatražiti posebne uvjete nadležne uprave za ceste.

Građevine na benzinskim postajama i druge građevine iz prethodnog stavka ne mogu imati visinu veću od prizemlja, svijetle visine najviše 4,5 m te moraju biti udaljene od granice susjedne čestice najmanje 3,0 m.

Članak 85.

Građevina se mora priključiti na javnu prometnu mrežu. Minimalna širina pristupne kolne ili kolno pješačke prometnice može iznositi 3,0 m.

Izuzetno, o u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja, omogućava se uređenje pristupa manje širine za 2 – 3 građevne čestice, ali ne manje od 1,5 m. Duljina takvog pristupa može iznositi maksimalno 50,0 m. Udaljenost građevina od takvih pristupnih prometnica može iznositi minimalno 3,0 m.

Građevna čestica može imati samo jedan kolni pristup.

Članak 86.

Priključak i prilaz na javnu cestu izvodi se na temelju prethodnog odobrenja nadležne uprave za ceste u postupku ishođenja lokacijske dozvole ili izrade dokumenta prostornog uređenja detaljnijeg stupnja razrade.

Priključak i prilaz na ostale (nerazvrstane) ceste izvodi se na temelju prethodnog odobrenja tijela gradske uprave u postupku ishođenja lokacijske dozvole.

Najmanja širina kolnika novoplaniranih nerazvrstanih cesta u građevnim područjima naselja iznosi:

- za jednosmjerni promet 4,0 m
- za dvosmjerni promet 5,5 m.

Članak 87.

Autobusna stajališta na dijelu državnih, županijskih i lokalnih cesta moraju se graditi izvan kolnika gdje god je to moguće.

Članak 88.

Uspostavom sustava brzih cesta mijenjaju se značenja postojećih državnih cesta, posebno D1 koja na pojedinim dionicama može prijeći i u kategoriju ostalih državnih cesta.

Članak 89.

Rekonstrukcijom postojećih državnih i drugih razvrstanih cesta u naselju potrebno je obuhvatiti cjelovito rješenje trase sa svom infrastrukturom, javno rasvjetom, uređenjem pješačkih nogostupa i dr..

Unutar minimalnih koridora planiranih cesta ne dozvoljava se gradnja drugih građevina do ishođenja lokacijske dozvole za cestu (ili njen dio na koju je orijentirana građevina). Nakon ishođenja lokacijske dozvole, odnosno zasnivanja građevne čestice ceste, odredit će se zaštitni pojasevi sukladno posebnom zakonu, a eventualni prostor izvan zaštitnog pojasa priključit će se susjednoj planiranoj namjeni. Lokacijskom dozvolom za gradnju ili rekonstrukciju ceste obvezno treba odrediti način rješavanja odvodnje oborinskih voda radi sprječavanja štetnih utjecaja na okoliš.

Članak 90.

Prilikom gradnje novih dionica cesta ili rekonstrukcije postojećih obvezno je očuvati krajobrazne i spomeničke vrijednosti područja, prilagođavanjem trase prirodnim oblicima terena uz minimalno korištenje podzida, usjeka i nasipa. Ukoliko nije moguće izbjeći

izmicanje nivelete ceste izvan prirodne razine terena obvezno je saniranje nasipa, usjeka i podzida.

Članak 91.

Sustavom javnog prijevoza obvezno je povezivanje svih naselja unutar općine korištenjem javnih i dijela nerazvrstanih cesta.

Promet u mirovanju se rješava gradnjom parkirališnih ili garažnih mjesta unutar građevinske čestice ili na posebnoj građevnoj čestici. Postojeći deficiti parkirališnog prostora nadoknađuju se postupnom gradnjom javnih parkirališta/garaža.

Članak 92.

Prilikom gradnje novih ili rekonstrukcijom postojećih građevina, ovisno o vrsti i namjeni potrebno je urediti parkirališta/garaže na građevnoj čestici. Izuzetno, moguće je uređenje parkirališnog/garažnog prostora i na javno prometnoj površini za sadržaje koji su smješteni u prizemlju građevina orijentiranih na ulicu (trgovina, ugostiteljstvo i sl.), pod uvjetom da se time ne pogoršavaju prometni uvjeti šireg područja, posebno uvjeti prometa u mirovanju.

Utvrđuje se slijedeći broj potrebnih parkirališnih/garažnih mjesta (PM), ovisno o vrsti i namjeni građevina:

Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta

Namjena	Tip građevine	Potreban broj parkirališnih ili garažnih Mjesta (PM)	
Stanovanje	stambene građevine	1 PM/80 m ²	
Ugostiteljstvo i Turizam	Restoran, kavana	1 PM/25 m ²	
	Caffe bar, slastičarnica i sl.	1 PM/15 m ²	
	Smještajni objekti iz skupine hotela	1 PM/80 m ²	
	Samački hoteli, pansioni	1 PM/100 m ²	
Trgovina i skladišta	Robna kuća, supermarket	1 PM na 25 m ² prodajne površine	
	Ostale trgovine	1 PM na 30 m ² prodajne površine	najmanje 2 PM
	Skladišta	1 PM na 100 m ²	
Poslovna i javna Namjena	Banke, agencije, poslovnice (javni dio)	1 PM na 25 m ²	najmanje 2 PM
	Uredi i kancelarije	1 PM na 50 m ²	
Industrija i zanatstvo	Industrijski objekti	1 PM na 100 m ²	
	Zanatski objekti	1 PM na 50 m ²	
	Auto servis	1 PM na 25 m ²	
Kultura, odgoj i obrazovanje	Dječji vrtići i jaslice	1 PM/80 m ²	
	Osnovne i srednje škole	1 PM/100 m ²	
	Instituti	1 PM/100 m ²	
	Kina, kazalište, dvorane za javne skupove	1 PM/100 m ²	
	Crkve	1 PM/50 m ²	
	Muzeji, galerije, biblioteke	1 PM/50 m ²	minimalno 4 PM, za muzeje 1PM za autobus
	Kongresne dvorane	1 PM/ 100 m ²	
Zdravstvo i socijalna Skrb	Bolnice i klinike	1 PM/100 m ²	
	Ambulante, poliklinike, dom zdravlja	1 PM/50 m ²	
	Domovi za stare	1 PM/200 m ²	

Šport i rekreacija	Športski objekti otvoreni, bez gledališta	1 PM/250m ² površine	
	Športski objekti zatvoreni, bez gledališta	1 PM/250m ² površine	
	Športski objekti i igrališta s gledalištem	1 PM/100 m ²	
Komunalni i prometni sadržaji	Tržnice	1 PM/50m ² površine	
	Tehničko-tehnološke građevine	1 PM/100 m ²	minimalno 1PM
	Benzinske postaje	1 PM/25 m ²	
Terminalni putničkog prijevoza	Autobusni kolodvor		obvezan prometno – tehnološki projekt s izračunom potrebnog broja PM, posebno za: - stajalište (samo ukrcaj i iskrcaj), - kratkotrajno parkiranje (do 1 h), - dugotrajno parkiranje (preko 1 h).
Groblja			Minimalno 10 PM

Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta iz gornje tablice određen je u odnosu na građevinsku (bruto) razvijenu površinu odgovarajućeg tipa građevine.

U građevinsku (bruto) razvijenu površinu za izračun PM ne uračunava se površina garaže i površina jednonamjenskih skloništa i potpuno ukopani dijelovi podruma čija funkcija ne uključuje duži boravak ljudi.

Pored zahtjeva o potrebnom broju parkirališnih mjesta potrebno je ispuniti i zahtjev o minimalnoj površini javnih parkirališta koja iznosi 20 m² po jednom PM bez prilaznih cesta, rampi i nogostupa.

Na javnim parkiralištima, od ukupnog broja parkirališnih mjesta, najmanje 5% mora biti osigurano za vozila osoba sa smanjenom pokretljivošću. Na parkiralištima s manje od 20 mjesta koja se nalaze uz ambulantu, ljekarnu, trgovinu dnevne opskrbe, poštu, restoran i predškolsku ustanovu mora biti osigurano najmanje jedno parkirališno mjesto za vozilo osoba sa smanjenom pokretljivošću.

Postojeće garaže ne mogu se prenamijeniti u druge sadržaje.

Članak 93.

Iznimno je moguća gradnja garaža i uređenje parkirališnih površina u svim zonama, kao zasebnih građevina, na građevnim česticama koje svojim oblikom i veličinom ne udovoljavaju parametrima za gradnju stambenih i javnih građevina uz ispunjavanje slijedećih uvjeta:

- za pristup ishoditi odobrenje nadležnog tijela ovisno o kategoriji prometnice s koje se rješava pristup
- maksimalna udaljenost do građevine kojemu parkiralište ili garaža služe treba biti 100 m
- minimalna udaljenost garaže od susjednih građevnih čestica iznosi H/2 (je H = visina građevine od kote konačno zaravnatog terena do vijenca) i minimalno 5,0 m od pristupnog puta

Javne telekomunikacije

Članak 94.

Potrebno je postići dobru pokrivenost područja mobilnom telefonijom, odnosno sustavom baznih stanica. Bazne stanice mobilne telefonije se postavljaju:

- na udaljenosti od minimalno 50,0 m postojećih građevina, izvan zona stroge zaštite spomenika kulture i osobito vrijednih polja
- bazne stanice postavljaju se na način da ne ugrožavaju krajolik

TK objekti i uređaji moraju biti građeni u skladu s ekološkim kriterijima i mjerama zaštite, te moraju biti izgrađeni u skladu sa normama i odlukama prema posebnim propisima.

Koncesionari koji pružaju TK usluge moraju se koristiti jedinstvenim (zajedničkim) podzemnim i nadzemnim objektima za postavku mreža i uređaja (antena).

Članak 95.

Svaka postojeća i novoplanirana građevina treba imati osiguran priključak na telefonsku mrežu. TK mreža u pravilu se izvodi podzemno i to kroz postojeće prometnice, prema rasporedu komunalnih instalacija u trupu ceste. Ako se projektira ili izvodi izvan prometnica treba se izvoditi na način da ne onemogućava gradnju na građevinskim česticama, odnosno izvođenje drugih instalacija. Isto se odnosi i na eventualnu zračnu mrežu-vodove.

Članak 96.

Projektiranje i izvođenje TK mreže rješava se sukladno posebnim propisima, a prema planskim rješenjima ovog Prostornog plana.

Građevine telefonskih centrala i dr. uređaja mogu se rješavati kao samostalne građevine na vlastitim građevnim česticama ili unutar drugih građevina kao samostalne funkcionalne cjeline.

Energetski sustav

Članak 97.

U cilju sustavnog razvoja elektroopskrbe prioritetno je potrebno slijedeće: izmjena koncepcije i načina lociranja glavnih opskrbnih elektroprivrednih objekata u neposrednoj blizini općinskih i gradskih središta ili u centru gradskih i općinskih područja težiti smanjenju postojećih dugih vodova SN (srednjeg napona) i NN (niskog napona) interpoliranjem većeg broja novih TS VN/SN i TS SN/NN

- poticati izvedbu modernijih i postupnu supstituciju zastarjelih potrošačkih instalacija
- obzirom na veliki broj nadzemnih elektroprivrednih, posebno elektrodistribucijskih objekata -treba težiti njihovom kvalitetnijem smještaju i korištenju raspoloživih prostora te primjerenom dizajniranju i uklapanju u okoliš
- poticati izgradnju novih i obnovu postojećih objekata kao tzv. ekostanova uz primjenu potrebnih izolacijskih građevinskih materijala u cilju ušteda potrošnje električne energije, posebno za grijanje prostorija.

Članak 98.

Novim konceptom budućeg razvitka elektroopskrbe bit će neophodno provesti neke radikalne tehničke promjene i inovacije, a prije svega u sljedećem:

- približiti glavne opskrbne energetske čvrste točke centru konzuma i područja,
- supstituirati postojeći već klasični sustav distribucijskim napona 35, 10 i 0,22/0,38 kV novim sustavom 110, 20 i 0,23/0,4 kV,
- prenamijeniti postojeće elektroprivredne objekte napona 35 i 10 kV za novi veći napon 110 i 20 kV,
- generalna orijentacija mjesnih mreža niskog napona na primjenu izoliranih vodiča postavljenih na betonskim stupovima.

Članak 99.

Temeljne odrednice dugoročne koncepcije budućeg elektroenergetskog razvitka su:

- postupna realizacija vlastitog sustava elektroopskrbe kao dijela jedinstvenog sustava HEP-a s glavnom opskrbnom TS 110/35 kV lociranom u centru područja u blizini sjedišta općine tj. radne zone čiju temeljnu strukturu predstavljaju postojeća električna mreža 35, 10 i 0,22/0,38 kV prenamjenjena za novi sustav distribucijskih napona 110, 20 i 0,23/0,4 kV
- izgradnja potrebnog broja novih elemenata sustava kao rezultat primjene dva temeljna kriterija i to:

-teritorijalne raspodjele konzuma

-propisane kvalitete isporučene električne energije, odnosno dozvoljenih padova napona koji se prektički svode na određivanje graničnog međusobnog razmaka TS 20(10)/0,4 kV koji u naseljima gradskog karaktera iznosi u pravilu oko 500 m, a u seoskim naseljima i do 1000 m.

- povoljnu okolnost u navedenom kontekstu predstavljaju postojeća nadzemna mreža 35, 10 i 0,4 kV koja se bez većih poteškoća može prenamijeniti za novi sustav distribucijskih napona 110, 20 i 0,4 kV izuzev S 35/10 kV odnosno TS 10/0,4 kV zbog potrebe prilagodbe energetske transformatora.

- dio mreže 20(10) kV za opskrbu električnom energijom sjedišta općine trebati će kablirati tako da će i buduća izgradnja planiranih TS 10/0,4 kV u navedenom naselju biti prilagođena za kabelski priključak.

- na području ostalih naselja seoskog tipa i buduća mreža će biti nadzemna kod čega posebno mjesne mreže NN trebaju se temeljiti na izoliranim vodovima NN (SKS vodovi) montirani na betonskim stupovima.

Članak 100.

Na temelju dosadašnjih iskustava preporuča se duž trase svih dalekovoda rezervirati zaštitne koridore u kojima bi trebalo zabraniti bilo kakvu izgradnju. Preporuča se širina koridora ovisno o nazivnom naponu dalekovoda kako slijedi:

- za DV 10(20) kV $2 \times 15 = 30$ m
- za DV 35 i 110 kV $2 \times 20 = 40$ m
- za sve TS 20/0,4 kV osigurati kamionski pristup.

U zaštitnim pojasevima dalekovoda nije dozvoljena nikakva gradnja, niti rekonstrukcija bez prethodne suglasnosti nadležne elektroprivredne organizacije.

Članak 101.

Minimalne građevinske parcele za transformatorsku stanicu treba iznositi 120x120 m (14.400 m²).

Zaštitni prostor transformatorskih treba iznositi najmanje 5,0 m od vanjske ograde stanica, a širine zaštitnih koridora kabela 110 kV trebaju iznositi najmanje 5,0 m od osi trase kabela, a dalekovoda 110 kV najmanje 40 m od osi trase dalekovoda.

Minimalna udaljenost kableske trafostanice 10(20)/04kV od susjedne čestice iznosi 3,00m, odnosno 1,00m uz pismenu suglasnost susjeda.

Korištenje i uređenje prostora unutar ovih koridora treba biti u skladu s posebnim propisima.

Koridori kroz šumska područja formiraju se prema najvećoj visini drveća, tako da u slučaju pada drvo ne dosegne vodiče.

Kod paralelnog vođenja s drugim infrastrukturnim građevinama moguće je preklapanje njihovih koridora uz nužnost prethodnog međusobnog usuglašavanja.

Za planirane zahvate unutar zaštitnog prostora transformatorskih i kabelskih stanica, odnosno unutar zaštitnih koridora kabela i dalekovoda potrebno je zatražiti posebne uvjete građenja od strane nadležne institucije.

Članak 102.

Za svaku postojeću i novoplaniranu građevinu mora biti osiguran priključak na elektro mrežu. Elektro mreža projektira se i izvodi sukladno posebnim propisima, a prema planskim rješenjima.

Članak 103.

Nije dopušteno projektiranje niti izvođenje elektro vodova kojima bi se ometalo izvođenje građevina na građevnim česticama, odnosno realizacija planiranih građevina, iz razloga izmještanja uvjetovanog naknadnom gradnjom planiranih građevina.

Članak 104.

Instalacije javne rasvjete u pravilu se izvode postojećim odnosno planiranim nogostupom uz prometnice.

Članak 105.

Prostornim planom utvrđuju se smjernice za određivanje lokacija vjetroelektrana:

- izvan zaštićenih i predloženih za zaštitu dijelova prirode,
- izvan planiranih građevinskih područja, infrastrukturnih koridora, visokih šuma i poljoprivrednog zemljišta,
- izvan zona izloženih vizurama vrijednog krajolika, te s mora i glavnih prometnica, udaljiti zonu vjetroelektrane od naselja i drugih objekata najmanje 500m, odnosno razina buke za najbliže objekte ne smije prelaziti 40 dB(A),

Potrebno je:

- uskladiti smještaj vjetroelektrana u odnosu na telekomunikacijske uređaje (radio i TV -odašiljači, navigacijski uređaji) radi izbjegavanja elektromagnetskih smetnji,
- voditi računa u odabiru veličine i boje lopatica i stupa o mogućoj vizualnoj degradaciji prostora,
- izraditi za karakteristične lokacije kompjutorsku vizualizaciju radi ocjene utjecaja vjetroelektrana na fizionomiju krajobraza.

Konačne lokacije vjetroelektrana odrediti će se na temelju prethodnih istraživanja, studija podobnosti i provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš.

Na području Općine Dicmo predviđena su tri područja za vjetroelektrane; Visoka, Čemernica i Orlovac. Lokacije vjetroelektrana prikazane su u grafičkom dijelu kartografski prikaz br. 2.3. „Energetski sustav“ u mjerilu 1:25000.

Članak 106.

U skladu sa Strategijom energetskog razvitka RH omogućava se i razvoj plinske mreže na gradskom području.

Vodnogospodarski sustav

Članak 107.

Područje koje pokrivaju vodoopskrbni sustavi "Ruda" i "Kosinac" obuhvaćaju grad Sinj sa novoustrojenim općinama sinjskog područja Trilj, Otok, Hrvace i Dicmo, te općine splitske Zagore Klis i Muć i dio Kaštelanske Zagore.

Očekuje se izrada nove hidrauličke analize cijelog vodoopskrbnog sustava "Ruda" koji se opskrbljuje sa izvorišta Ruda.

U skladu s tim postoji mogućnost definiranja novih trasa pojedinih glavnih transportnih cjevovoda koji bi se položili uz postojeće prometnice.

Članak 108.

Prostornim planom izračunate su potrebne količine vode za planski period od 30 godina uz prosječni prirast od 1,5% godišnje. Usvojena specifična potrošnja po pojedinim potrošačima ima slijedeće parametre:

- stanovništvo	250 l/sek/dan
- krupna stoka	50 l/kom/dan
- sitna stoka	15 l/kom/dan
- okućnice	0,5 l/sek/ha (prosječna okućnica 200 m ² =0,02 ha)

Članak 109.

Prema parametrima iz prethodne točke izračunavaju se potrebne količine vode koju je potrebno osigurati za vodoopskrbu stanovništva, stoke i okućnica.

U navedenim količinama treba biti uračunata je i količina koja otpada na industriju. Tako vodoopskrbni sustav Ruda pokriva potrebe industrije sa 88 l/sek.

Članak 110.

Na području Općine Dicmo dio naselja Sušci s velikom površinom, a malim brojem stanovnika nema riješenu vodoopskrbu. Planira se izgradnja crpne stanice Sušci, vodospreme Sušci i tlačnog cjevovoda od crpne stanice do vodospreme, odnosno cjevovoda za opskrbu naselja Sušci vodom.

Naselja Bralići, Nerlovići i Miluni imaju izgrađen cjevovod, a u istom nema odgovarajućeg tlaka za normalnu vodopskrbu pa se na istom planira ugradnja hidrofleks postrojenja za naselje Bralići i zajedničko hidrofleks postrojenje za naselje Nerlovići i Miluni.

Članak 111.

Vodoopskrba Općine Dicmo s pripadajućim naseljima odvijat će se putem vodoopskrbnog sustava, odnosno njegovog podsustava:

Vodoopskrbi sustav
"RUDA"

- podsustav "Sinj - Dicmo - Bisko"

Članak 112.

Ugostiteljsko-turističke zone Korita i Radinje su i visinski i situacijski izdvojena u odnosu na postojeći i planirani vodoopskrbni sustav (navedena zona je na nadmorskoj visini od 500 - 700 m.n.m. sa zračnom udaljenošću do najbližih planiranih vodosprema Sušci i Krivi dolac od preko 1900 m). S obzirom na male potrebne količine vode nema ekonomskog opravdanja da se ta zona veže na sustav vodoopskrbe već se treba rješavati izdvojeno.

Potrebe za vodom takvih područja mogu se rješavati izgradnjom tankova koji će se puniti preko nakapnih ploha ili dovoženjem vode autocisternama.

Članak 113.

Za gradnju novih ili rekonstrukciju postojećih vodoopskrbnih građevina potrebno je osigurati kolni pristup do čestice građevine te zaštitnu, transparentnu ogradu visine do najviše 2,0 m. Sve značajnije građevine u sustavu vodoopskrbe je potrebno osvijetliti.

Vodoopskrbne cijevi se postavljaju, u pravilu, u javno prometnu površinu, usklađeno s rasporedom ostalih komunalnih instalacija. Vodovodne cijevi i TK kablovi se, u pravilu, polažu sa jedne strane ulice ili ceste, a na drugoj strani su elektrokablovi i odvodnja.

Prilikom rekonstrukcije vodovodne mreže ili rekonstrukcije ceste potrebno je istovremeno izvršiti rekonstrukciju ili gradnju ostalih komunalnih instalacija u profilu ceste.

Moguća su odstupanja od predviđenih trasa vodovoda, ukoliko se tehničkom razradom dokaže racionalnije i pogodnije rješenje.

Članak 114.

Svaka postojeća i novoplanirana građevina mora imati osiguran priključak na vodoopskrbni sustav.

Vodoopskrbna mreža, osim magistralne za koju je Plan definirao koridore, sa svim pratećim elementima u pravilu se izvodi kroz prometnice.

Pojedinačni kućni priključci izvode se kroz pristupne putove do građevnih čestica. Isto se odnosi i na hidrantsku mrežu.

Sve građevine na vodoopskrbnom sustavu projektiraju se i izvode sukladno propisima i uvjetima kojima je regulirano projektiranje i gradnja tih građevina.

Članak 115.

U svrhu navodnjavanja suhих kraških polja potrebno je izvršiti istraživanja u svrhu aktiviranja prirodnih depresija u polju u kojima se skuplja površinska voda ili ispitati mogućnost navodnjavanja putem mini akumulacija u topografski, hidrološki i geološki pogodnim uskim dolinama koje primaju vodu s čvrste, ravne podloge.

Kanalizacijski sustav

Članak 116.

Sve fekalne otpadne vode naselja centralnog područja općine dovest će se gravitacijskim kolektorima do lokacije centralne crpne stanice odakle će se tlačnim cjevovodom odvoditi na uređaj za biološko pročišćavanje i potom gravitacijom prema upojnim bunarima. Prikupljanje otpadnih voda naselja Sušci, Kraj i Prisoje vršit će se uglavnom putem gravitacijskih kolektora na koje će se neki dijelovi naselja morati priključiti preko crpnih stanica. Otpadne vode će se s područja Sičana dovesti gravitacijskim kolektorima.

Članak 117.

Iz naselja Osoje i Butiga gravitacijskim kolektorima prikupljene otpadne vode će se putem crpne stanice i tlačnog cjevovoda dovesti u glavnu kanalizacijsku mrežu u centru Dicma. Na osnovu provedenih analiza utvrđen je nepovoljni položaj naselja Ercegovci i Krušvar za priključenje na jedinstveni kanalizacijski sustav Dicma. Rješenje za ova naselja treba tražiti u izgradnji malih zasebnih kanalizacijskih sustava (sa vlastitim uređajima za biološko pročišćavanje) ili u okviru jedinstvenog rješenja s naseljem Bisko.

Članak 118.

Moguća su odstupanja od predviđenih trasa odvodnje, ukoliko se tehničkom razradom dokaže racionalnije i pogodnije rješenje.

Svaka postojeća i novoplanirana građevina mora imati osiguran priključak na sustav odvodnje. Kućni priključci se izvode kroz pristupne putove do građevne čestice.

Sve građevine na kanalizacijskoj mreži izvode se sukladno propisima kojima je regulirano projektiranje i izgradnja ovih građevina.

Na područjima gdje nema izgrađenih ili nisu projektirani sustavi odvodnje otpadnih i oborinskih voda, do izgradnje sustava rješavat će se izgradnjom vlastitih sabirnih jama. Prilikom izgradnje sabirnih jama potrebno je:

- da jama bude izvedena kao nepropusna za okolni teren
- da se locira izvan zaštitnog pojasa prometnice
- da od susjedne građevne čestice bude udaljena minimalno 1,5 m
- da joj se omogući kolni pristup radi čišćenja
- da od vodovodnog cjevovoda bude udaljena minimalno 3,0 m.

Članak 119.

Temeljem rezultata do sada izrađenih hidrogeoloških analiza i elaborata za slivno područje Jadra krški predjeli Općine Dicmo pripadaju III zoni sanitarne zaštite.

Članak 120.

Važećim "Pravilnikom o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta za piće"* utvrđeno je u članku 4. da se "za područje krša, zbog specifičnosti krškog terena, priljevno područje, veličina i granica zona te režim zaštite određuje na temelju posebnih hidrogeoloških i hidroloških radova". Istim Pravilnikom utvrđena su ograničenja i zabrane u vršenju djelatnosti i korištenja prostora u pojedinim zonama zaštite. Pri tome je značajno napomenuti da se radi o kriterijima koji su teško primjenjivi u kraškim terenima te se preporuča primjena kriterija iz publiciranog "Nacrta prijedloga dopune pravilnika o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta za piće*" kojim se predviđa unutar zone u kojoj je podzemnoj vodi potrebno najmanje 50 dana do ulaza u objekt zahvata vode (II zona zaštite) rangiranje na II, III i IV zonu.

Također se na osnovu dopunskih istraživanja (mikrozoniranje) mogu "osjetljiva i kritična mjesta" (ponori, zone privilegiranih podzemnih tokova) izdvojiti od ostalog terena koji podliježe blažim zabranama što bi se radilo samo po potrebi tj. ako postoji namjera izvedbe novog objekta na nekoj lokaciji, odnosno nastavka djelatnosti postojećeg unutar područja koje pripada određenoj sanitarnoj zoni (utvrđene temeljem hidrogeoloških i hidroloških istražnih radova).

Članak 121.

Treća zona kojoj pripada cijela općina obuhvaća područje neposrednih dubokih podzemnih voda tj. područja prihranjivanja izvorišta. U toj je zoni zabranjeno postojanje i građenje proizvodnih pogona koji koriste, proizvode ili ispuštaju opasne tvari i postojanje deponija otpadnih tvari. Za postojeće i planirane građevine određene su zaštitne mjere s posebnim naglaskom na odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda ili zaštitu od onečišćenja s prometnica i zaštitne mjere onečišćenja tla poljoprivrednom proizvodnjom.

Članak 122.

Na osnovu izgrađenih hidrogeoloških karata za ovo područje kao i projektnih analiza za potrebe radne zone «Dicmo» utvrđena je lokacija uređaja za biološko pročišćavanje i upojni bunar sjeverozapadno od radne zone. Lokacija se nalazi u III zoni sanitarne zaštite. Točna lokacija uređaja moći će se utvrditi tek po izradi sveobuhvatnog idejnog rješenja kanalizacije područja općine kao i hidrogeološkog mikrozoniranja u području III zone.

---

* Narodne novine br. 32/86.

* dr. Fritz, Ramljak

6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO POVIJESNIH CJELINA

Članak 123.

Sva inventarizirana nepokretna kulturna dobra na području Općine Dicmo imaju svojstva kulturnog dobra i shodno tome podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, bez obzira na trenutni pravni status njihove zaštite. Pravni status zaštite obuhvaćen je sljedećim kategorijama:

- kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
- preventivno zaštićeno kulturno dobro
- evidentirano kulturno dobro - zaštita prostornim planom

Članak 124.

Nepokretna kulturna dobra sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. Osnovna podjela prema vrstama nepokretnih kulturnih dobara je sljedeća:

- povijesna naselja i dijelovi povijesnih naselja,
- povijesne građevine i sklopovi,
- elementi povijesne opreme prostora, tehničke građevine s uređajima,
- područje, mjesto, spomenik ili obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe
- arheološka nalazišta i lokaliteti,
- krajolik ili njegov dio
- etnozone

Zone zaštite određene su u cilju očuvanja tipoloških karakteristika povijesnog naselja i njegove karakteristične slike, te očuvanju njegovih povijesnih struktura (prostornih i graditeljskih). Diferencirane su prema stupnju očuvanosti povijesne građevne strukture i prostorne organizacije i različitih režima i mogućih zahvata.

Članak 125.

Po naseljima su registrirani ili evidentirani sljedeći spomenici kulture:

1	Osoje / Prisoje (granično lokacija)	ruralna cjelina, Butige	ruralna cjelina	E
2	Osoje / Prisoje (granična lokacija)	kapela Sv. Klementa, Butige	sakralni spomenik	E
3	Ercegovci	crkva Sv. Ilije	sakralni spomenik	E
4	Ercegovci	Srednjovjekovno groblje kod crkve sv. Ilije	arheološki spomenik	E
5	Krušvar	crkva Sv. Ivana	sakralni spomenik	E
6	Sičani	Rimska putna postaja s ostacima arhitekture, dekoracije i natpisa	arheološki spomenik	E
7	Krušvar	Gradina Trapošnik	arheološki spomenik	E
8	Krušvar	Gradina Vojkovića	arheološki spomenik	E
9	Krušvar	Seoska lokva "Botića lokva"	arheološki spomenik	E
10	Prisoje	Gomila na Čemernici	arheološki spomenik	E
11	Prisoje	Gomila sjeverno od Prisoja	arheološki spomenik	E
12	Sičani	Gomila na Visokoj	arheološki spomenik	E
13	Sičani / Prisoje (granična lokacija)	Gomila na Mojanki	arheološki spomenik	E
14	Sičani	Prapovijesni obrambeni zid na Mojanki	arheološki spomenik	E
15	Sičani	Gradina	arheološki spomenik	E
16	Sušci	Gradina u Koritima	arheološki spomenik	E
17	Sušci	Gradina	arheološki spomenik	E
18	Osoje	Gradina Mala Grubiša zapadno od Butiga	arheološki spomenik	E
19	Osoje	Župska crkva sv. Jakova	sakralni spomenik	E

20	Prisoje	Crkva Gospe od Zdravlja	sakralni spomenik	E
21	Osoje	Groblje s crkvom sv. Josipa.	sakralni spomenik	E
22	Sušci	crkva Uspenja Bogorodice	sakralni spomenik	Reg.br. 1087
23	Prisoje	Prapovijesna gradina na Čemernici, lokalitet Ogredine	arheološki spomenik	E
24	Krušvar	Prapovijesna gradina, lokalitet Jadrina gomila	arheološki spomenik	E
25	Ercegovci	Prapovijesna gomila, lokalitet Ajdučica gomila	arheološki spomenik	E
26	Kraj, Sičane, Prisoje	Prapovijesna gomila na Glavici	arheološki spomenik	E
27	Sičane	Srednjovjekovno groblje uz crkvu sv. Nikole	arheološki spomenik	E
28	Osoje	Prapovijesna gradina Velika Grubeša	arheološki spomenik	E
29	Osoje	Prapovijesna gomila na lokalitetu Gaj	arheološki spomenik	E
30	Sušci	Prapovijesna gomila na lokalitetu Šerbine kuće	arheološki spomenik	E
31	Sušci	Prapovijesna gomila na lokalitetu iznad Starih kuća	arheološki spomenik	E
32	Sušci	Prapovijesna gomila na lokalitetu Ledenica	arheološki spomenik	E
33	Sičani	Prapovijesna gomila, lokalitet iznad lokve Jasenovača	arheološki spomenik	E
34	Prisoje	Ulomak antičke ceste između Mojanke i Klanca	arheološki spomenik	E
35	Krušvar	Prapovijesna gradina na Jedini drinak	arheološki spomenik	E
36	Ercegovci	Ulomak antičke ceste kod Bojića kuća	arheološki spomenik	E

Članak 126.

Predstavničko tijelo Općine Dicmo može pokrenuti zaštitu «evidentiranog» dobra ili dobra «unutar zona umjerene zaštite» koja su navedena u Konzervatorskoj dokumentaciji koja čini sastavni dio Prostornog plana uređenja Općine Dicmo.

Članak 127.

Uvjeti i mjere zaštite povijesnih naselja i dijelova naselja

Na kartografskom prikazu 3.1 Područja posebnih uvjeta korištenja ucrtane su cjeline kulturno povijesnih vrijednosti i građevine koje se štite na temelju Zakona o zaštiti kulturnih dobara. Ovim Odredbama obuhvaćene su povijesna naselja (čitava ili samo njihovi dijelovi u vidu povijesnih jezgri ili izdvojenih prostornih cjelina).

Članak 128.

Ruralne cjeline

Preventivno zaštićene ruralne cjeline prema Konzervatorskoj podlozi prikazane su u popisu nepokretnih kulturnih dobara u Odredbama ovog plana čl.125. Ruralne cjeline prostora obuhvata općine većinom su zaseoci koji su unutar procesa mehaničke migracije i emigracije većim dijelom napuštena. Sačuvana su u više-manje izvornom stanju, što im daje spomenička obilježja. Zaštita ovih cjelina temelji se na očuvanju povijesne matrice naselja, njegove prostorne organizacije, smještaja u prirodnom okolišu, kao i na očuvanje tradicijske građevne strukture i karakteristične slike naselja.

Članak 129.

Mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara ruralnih cjelina:

-uvijetima uređenja i korištenja prostora potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati matricu povijesne jezgre naselja, a izgradnju u neizgrađenim dijelovima jezgre

realizirati interpolacijama na načelima tipološke rekonstrukcije. Pod tipološkom rekonstrukcijom podrazumijeva se izgradnja koje je unutarnjom organizacijom prostora, komunikacijom s javnim površinama, gabaritima i namjenom usklađena s postojećim okolnim povijesnim objektima, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure te komunikacijske tijekove unutar povijesne jezgre.

-posebno je potrebno očuvati odnos izgrađenog dijela povijesnih poluurbanih i ruralnih jezgri s neposrednim agrarnim okolišem i poljoprivrednim površinama unutar povijesnih jezgri.

-ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalog povezivanja u veće prostorne sklopove koje bi mogle dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina.zaštita slike naselja, njegove matrice i karakterističnog mjeril

-zaštita reljefa i specifičnih osobina pripadajućeg krajobraza

-uređivanje svih vanjskih ploha objekata unutar povijesnih poluurbanih i ruralnih cjelina mora se temeljiti na korištenju isključivo lokalnih arhitektonskih izraza i građevinskih materijala.

-očuvanje autohtonih elemenata pejzaža – šuma, oranica, voćnjaka itd.

-afirmiranje sadnje i njegovanja autohtonih pejzažnih vrsta;

-zaštita i sanacija vodotoka i karakterističnih krajoraznih obilježja u sastavu naselja ili njihovoj blizini, te sprečavanje njihovog zagađivanja i degradacije njihovog prirodnog toka

-održavanje karakteristične topografske forme i prostorne organizacije naselja

-očuvanje prostornih detalja unutar naselja

-spriječavanje unošenja stranih oblikovnih i građevinskih elemenata i njegovanje tradicijskog načina oblikovanja i građenja;

-ograničavanje širenja naselja i zadržavanje zelenih prirodnih cenzura među naseljima kako bi se zadržala njihova samosvojnost i povijesni identitet;

Za upravljanje graditeljskim nasljeđem u povijesnim jezgrama poluurbanih i ruralnih naselja preporuča se osnivanje specijaliziranih ustanova, zaklada i fondacija koje se financiraju temeljem propisa o zaštiti kulturnih doba.

Članak 130.

Područja arheološke baštine

Registrirani ili preventivno zaštićeni arheološki lokaliteti prema Konzervatorskoj podlozi prikazani su u popisu nepokretnih kulturnih dobara u Odredbama ovog plana čl.125 .

Zaštita arheološke baštine odnosi se na zaštitu arheoloških nalazišta, zona i cjelina koje su utvrđene predmetnom konzervatorskom podlogom. Zaštita arheološke baštine odnosi se i na neistražena i potencijalna nalazišta i zone koje su zaštićena odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99) u člancima 45, 46, 47, 48, 49, 50. a izvođač radova dužan je prekinuti radove i o nalazu izvjestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

Članak 131.

Sukladno članku 44. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99) arheološke cjeline i nalazišta utvrđeni Konzervatorskom podlogom potrebno je istražiti kako bi se stvorili uvjeti za zaštitu i očuvanje kulturnog dobra.

Članak 132.

Unutar arheoloških zona, unutar ili van postojećih naselja, potrebno je prilikom radova osigurati arheološki nadzor. Sukladno rezultatima arheološkog nadzora, nadležno konzervatorsko tijelo određuje daljnje postupanje. Prema članku 46. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99) ono može biti sljedeće:

-odbiti zahtjev i trajno obustaviti radove na tom nalazištu

-dopustiti nastavak radova uz određivanje mjera zaštite arheološkog nalazišta

-dopustiti nastavak radova određivanjem konzervatorskih uvjeta, odnosno izmjeniti rješenje o prethodnom odobrenju

Članak 133.

Na područjima kojima se predmetnim Prostornim planom predviđa izgradnja objekata unutar arheoloških zona, obvezuje se nositelj zahvata da osigura arheološko rekognosciranje prostora prije početka bilo kakvih radova te sukladno rezultatima rekognosciranja, zaštitna arheološka istraživanja. U slučaju prezentacije arheoloških nalaza *in situ* potrebno je izraditi detaljniji prostorni plan koji će definirati odnose između prezentiranih nalaza i predviđenih izgradnji.

Arheološka nalazišta koja su zaštićena kao pojedinačna kulturna dobra, što je tabelarno i kartografski iskazano u predmetnom Planu, štite se kao pojedinačna kulturna dobra. Radovi na samom lokalitetu ili u njegovoj neposrednoj blizini trebaju imati posebne uvjete i prethodno odobrenje prema člancima 60, 61, 62, 63, 64 Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99).

Članak 134.

Područja kultiviranog krajobraza

Zona kultiviranog krajobraza na prostoru obuhvata predmetnog Prostornog plana prvenstveno je vezana uz povijesni proces bonifikacije krša i uređivanja polja. Njene granice prikazane su na kartografskom prikazu 3.2 Područja posebnih ograničenja u korištenju ovog plana. Kultivirani agrarni krajolik najčešće je oblikovan kao suhozidom omeđene terase na obroncima brda, te kao suhozidima označena parcelizacija polja.

Članak 135.

Prema Članku 56. zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99), stavak 2, opći uvjeti zaštite i očuvanja područja zaštićenog kultiviranog krajolika određenim konzervatorskom podlogom su:

-potrebno je očuvati od daljnje izgradnje u najvećoj mogućoj mjeri, te usmjeravati izgradnju objekata interpolacijama unutar izgrađenih struktura naselja

-izuzetno se dozvoljava izgradnja pojedinačnih stambenih ili gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali na način da izgradnja ne izmjeni tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija).

-mjere pošumljavanja u agrarnom krajoliku neautohtonim vrstama dopuštaju se samo u neposrednoj provedbi mjera zaštite od erozije, dok se predjeli iznad terasasto kultiviranih obronka trebaju obogatiti pošumljavanjem autohtonim vrstama.

Članak 136.

Područja etnološke baštine

Prostor obuhvata predmetnog Prostornog plana tijekom povijesti bio je ruralni prostor. Danas je u velikom dijelu sačuvana matrica tradicijskog građenja i oblikovanja. Konzervatorskom podlogom zaštićena su i evidentirana etnološka područja i utvrđene prostorne međe zaštite.

Članak 137.

Prema Članku 56. zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99), stavak 2, opći uvjeti zaštite i očuvanja područja etnološke baštine određenim konzervatorskom podlogom i ovim Planom su:

-područja etnološke baštine uređuju se revitaliziranjem tradicionalne mreže naselja u kojima se planskim pristupom revitaliziraju lokalne tradicije.

-očuvanje etnoloških vrijednosti neposredno je vezano uz očuvanje vitaliteta naselja, te je stoga potrebno je kroz djelovanje ustanova, zaklada ili fundacija promovirati tradicionalne elemente u kulturnom stvaralaštvu stanovnika etnoloških područja, a razvoj gospodarskih djelatnosti vezati za radne običaje stanovnika (poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam na seljačkim domaćinstvima).

-unutar područja etnološke baštine mogu biti uključena naselja morfološke, tipološke, strukturalne ili funkcionalne osobine tradicionalnog uređenja ruralnog prostora. Unutar područja etnološke baštine potrebno je uspostaviti posebne mehanizme nadzora građenja van građevinskih područja ili zona izgradnje u agrarnim područjima, te usmjeravati izgradnju objekata unutar područja tradicionalne izgradnje ruralnih naselja.

-unutar područja etnološke baštine, svi zahvati na postojećim objektima kao i nova izgradnja mogu se izvoditi isključivo prema uvjetima za korištenje i uređenje prostora u važećim prostornom planskim dokumentima u koja trebaju biti ugrađeni ovdje izneseni opći uvjeti zaštite, a što se utvrđuje prethodnom suglasnošću na donošenje dokumenta prostornog uređenja.

-propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti-inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine

Preporuča se formiranje etnoparka na jednoj od očuvanijih lokacija unutar područja etnološke baštine.

Članak 138.

Pojedinačna kulturna dobra

Zaštitom pojedinačnih kulturnih dobara obuhvaćene su registrirane, preventivno zaštićene ili evidentirane pojedinačne građevine ili građevinski sklopovi. Popis istih tabelarno je i kartografski prikazan na kartografskom prikazu 3.1 Područja posebnih uvjeta korištenja i u čl.125 Odredbi ovog plana.

Članak 139.

Radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na nepokretnom kulturnom dobru, promjene namjene zaštićenog kulturnog dobra, kao i promjene u zaštićenom okolišu kulturnog dobra, mogu se poduzimati samo uz posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

Nisu dopuštene radnje koje bi mogle narušiti integritet nepokretnog kulturnog dobra.

Zaštitu treba provoditi cjelovito što podrazumijeva istodobnu zaštitu same građevine i svih dijelova elemenata pripadajućeg prostora, odnosno parcele, u pravilu uz obavljanje uz očuvanje izvorne namjene i sadržaja u zaštićenim građevinama i pripadajućim parcelama.

Za sanaciju i provođenje zaštitnih radova na ugroženim odnosno oštećenim kulturnim dobrima potrebno je izraditi odgovarajuću arhitektonsko-građevinsku dokumentaciju postojećeg stanja sa prijedlogom sanacije i obnove, a prema konzervatorskim uvjetima nadležne službe zaštite.

Članak 140.

Zaštićena pojedinačna kulturna dobra bez obzira na stupanj zaštite područja ili naselja u kojem se nalaze:

-svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih arhitektonskih i tipoloških karakteristika, te parcele, u pravilu uz očuvanje izvorne namjene;

-eventualna nova namjena mora se prilagoditi očuvanoj građevnoj strukturi;

-sanacija i obnova svake zgrade mora se provoditi sukladno izvornom arhitektonsko-oblikovnom konceptu, uz očuvanje pripadajućih parcela, odnosno posjeda s kojima čine kvalitetnu cjelinu;

-nisu dopuštene intervencije koje mogu ugroziti spomenički karakter, bilo da se radi o rekonstrukciji, nadogradnji, preoblikovanju ili prenamjeni u sadržaje koji nisu primjereni karakteru objekta odnosno karakteru šireg okoliša, kao niti preparcelacija;

-nije dopuštena ugradnja i zamjena građevnih elemenata i materijala koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru objekta (PVC ili metalna stolarija, pokrov neprimjerenim crijepom i sl.), osim iznimno na onim građevinama u potezima ulica gdje su prizemlja javne namjene (lokali), a prema uvjetima izdanim od nadležnog konzervatorskog tijela.

-nije dopušteno uklanjanje objekata u svrhu gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

-za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara. (Članak 60, 61, 62, 63 Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN 69/99).

Članak 141.

Građevni sklopovi koji su zaštićeni kao pojedinačno kulturno dobro uređuju se isključivo temeljem detaljne planske dokumentacije i projekata, kojima prethode posebni uvjeti i prethodno odobrenje. Sakralni i civilni građevni sklopovi mogu mijenjati namjenu (metoda revitalizacije) tek temeljem izvršene konzervacije koja može uključivati metodu anastiloze, restauracije i tipološke rekonstrukcije ukoliko se takve metode potvrde kao poželjne u postizanju integriteta kulturnog dobra.

Preporuča se raspisivanje arhitektonskih natječaja kao metoda za postizanje izvedbenih (glavnih) projekata uređenja građevnih sklopova. Arhitektonski natječaji u svojim propozicijama trebaju imati ugrađene gore određene mjere zaštite pojedinačnih kulturnih dobara.

Članak 142.

Mjere zaštite prirode izvan granica građevinskog područja naselja

Planom se utvrđuju mjere zaštite prirode za gradnju van građevinskog područja naselja:

- u što većoj mjeri treba zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža i okruženja,
- prirodne i kultivirane krajobrazne treba štiti, a kao posebnu vrijednost treba očuvati šume, prirodne vodotoke i područja uz njih,
- sa šumskog zemljišta i područja uz vodotoke smije se ukloniti nisko raslinje.
- Stabla viša od 4,00m ne smiju se uklanjati, te se moraju poduzeti sve potrebne zaštitne mjere kako prilikom izvođenja radova ne bi došlo do njihovog oštećenja,
- zabranjeno je ispuštanje i odlaganje svih vrsta otpada,
- zabranjeno je nasipavanje i odlaganje bilo kakvog materijala.

7. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 143.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog dijela otpada, termička obrada ostatka organskog otpada iz procesa predobrade i sortiranja otpada te odlaganje ostatka otpada nakon obrade) i potencijalne makrolokacije za građevine u sustavu gospodarenja otpadom određeni su u Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije izvan granica Općine Dicmo.

Postojeće divlje odlagalište Kukuzovac je potrebno sanirati.

Članak 144.

U cilju neposrednog rješavanja problema zagađenja okoliša od nekontroliranog odlaganja različitih vrsta otpada utvrđuju se slijedeće mjere:

Potrebno je sanirati sva "divlja" odlagališta otpada, posebno građevinskog otpada uz ceste.

Izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada te mjere iskorištavanja vrijednih osobina otpada, odnosno program odvojenog skupljanja, recikliranje, kompostiranje i dr. potrebno je provoditi prema zakonskoj regulativi

Izdvojeno prikupljanje otpada u naseljima omogućuje se pomoću posuda (spremnika) razmještenim na javnim površinama i na način da se postupno otpad odvaja po vrsti.

8. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 145.

Na području obuhvata Prostornog plana ne predviđa se razvoj djelatnosti i gradnja građevina što ugrožavaju zdravlje ljudi i štetno djeluju na okoliš.

Članak 146.

Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš su:

Očuvanje i poboljšanje kvaliteta tla:

- u okviru praćenja stanja okoliša (monitoringa) sustavno mjeriti onečišćenja tala na temelju zakonske regulative.
- u okviru Katastra emisija u okoliš voditi očevidnike za emisije onečišćavajućih tvari u tlo,
- smanjiti emisije onečišćujućih tvari (kontaminaciju teškim plinovima, otpadnim plinovima, komunalnim i industrijskim vodama, radionuklidima i dr.) u tlo na način da izvori emisija djeluju po standardima zaštite okoliša,
- smanjiti unos pesticida u tlo te smanjiti globalni proces humizacije tla,
- opožarene površine čim prije pošumljavati kako bi se smanjio učinak erozije tla,
- izgradnju urbanih cjelina, industrijske objekte, prometnice i sl. planirati na način da se nepovratno izgubi što manje tla,
- uz ceste s velikom količinom prometa uređivati pojaseve zaštitnog zelenila i drvorede primjerene širine te ograničiti proizvodnju poljoprivrednih proizvoda na zemljištu najmanje 20,0 m od ruba kolnika ceste;
- radi zaštite od oborinskih voda potrebno je osigurati vodopropusnost tla na građevnoj čestici i ograničavanjem udjela nepropusnih površina prilikom uređenja javnih otvorenih prostora.

Očuvanje i poboljšanje kvalitete voda

- zaštita svih vodotoka s ciljem očuvanja, odnosno dovođenja u planiranu vrstu vode utvrđene kategorije;
- planiranje i gradnja građevina za odvodnju otpadnih voda i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda;
- obvezan predtretman otpadnih voda iz gospodarskih pogona i dovođenje otpadne vode na razinu tzv. gradskih otpadnih voda prije upuštanja u gradski sustav odvodnje otpadnih (fekalnih) voda;
- povećanje kapaciteta prijemnika gradnjom potrebnih vodnih građevina;
- zabrana, odnosno ograničenje ispuštanja opasnih tvari propisanih uredbom o opasnim tvarima u vodama;
- sanacija zatečenog stanja u industriji i odvodnji te sanacija ili uklanjanja izvora onečišćenja;
- sanacija divljih deponija, te kontrolirano odlaganje otpada;
- spriječiti nastajanje onečišćenja na postojećim izvorima za opskrbu vodom ;
- ugradnja separatora ulja i masti na kanalima oborinske kanalizacije, a po potrebi i taložnika;
- ugradnja finih rešetki ili nekih drugih rješenja na ispuštima preljevni voda radi sprječavanja; ispuštanja krupnih suspenzija u more.

Očuvanje čistoće zraka

- stanje zaštite zraka ne smije prelaziti preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV). U cilju toga potrebno je djelovati preventivno kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV),

- uspostaviti područnu mrežu za praćenje kakvoće zraka. Lokacije odabrati u naseljenom i prometom opterećenom dijelu grada i u blizini industrijskih izvora onečišćenja te uspostaviti odgovarajući informacijski sustav,
- redovito praćenje emisija, vođenje registra izvora emisija s podacima o prostornom smještaju, kapacitetu te vrsti i količini emisija na temelju kojih se vodi Katastar emisija na gradskoj i županijskoj razini,
- zabrana se proizvodnje tvari koje oštećuju ozonski omotač

Smanjenje prekomjerne buke

- sprečavanje nastajanja buke na način da se planira gradnja građevina, koje mogu predstavljati izvor buke, na mjestima s kojih neće djelovati na sredinu u kojoj ljudi rade i borave,
- za potrebe utvrđivanja i praćenja razine buke potrebno je izraditi karte buke za područje prolaza državne ceste D1 kroz naselje,
- razina buke uvjetovana prometom smanjit će se optimalizacijom utjecaja prometa na okoliš, razdvajanjem pješačkih i glavnih kolnih prometnih tokova, rješavanjem prometa u mirovanju izgradnjom podzemnih garažnih objekata, izgradnja zapadnog ulaza u grad, pretvaranje šire gradske zone u pješačku,
- razina buke uzrokovana radom industrijskih pogona smanjiti će se na način da se industrijski pogoni dislociraju iz centralnog gradskog područja i to na dozvoljenu udaljenost od naseljenih mjesta sukladno zakonu,
- razina buke uzrokovana bukom iznad dozvoljenog nivoa radom ugostiteljskih objekata, regulirati će se reguliranjem vremena rada ugostiteljskih objekata sukladno zakonskoj regulativi, primjenom karte buke za određeno područje te inspekcijskim nadzorom.

Zaštita od požara

Zbog rijetke izgradnje općina Dicmo se ne smatra posebno ugroženom od požara, ali isprepletenost stambenih građevina sa neobrađenim poljoprivrednim zemljištem, šumskim površinama, lošom putnom mrežom i nedostatkom vodovodnih instalacija ovo područje se ipak može smatrati ugroženim od požara. Također je prisutna opasnost i od šumskih požara uzrokovanih dalekovodima obzirom da su izgrađeni na područjima šuma te postoji potencijalna opasnost od njihovih širenja i ugrožavanja stambenih građevina u naseljima.

Radi navedenog potrebno je uređenje poljoprivrednih i šumskih površina, te održavanje protupožarnih puteva, te uređenje i opremanje najmanje dvije motrilačke postaje.

Mjere sklanjanja stanovništva

Posebni zahtjevi obrane sadržani su u elaboratu «Kriteriji za izgradnju skloništa i drugih građevina za zaštitu na području bivše općine Sinj».

Područje općine Dicmo nalazi se u IV stupnju ugroženosti u kojem se osigarava zaštita stanovništva u zaklonima.

9. MJERE PROVEDBE PLANA

Članak 147.

Provođenje i razrada Prostornog plana odvijat će se kao kontinuirani proces u skladu s ovim odredbama i drugim dokumentima prostornog uređenja koji će se donositi na temelju Prostornog plana te programa mjera za unapređenje stanja u prostoru, koji se donose temeljem Zakona za četverogodišnje razdoblje.

9.1 Obveza izrade prostornih planova

Članak 148.

Obuhvat izrade prostornih planova užih područja prikazan je u grafičkom dijelu na kartografskim prikazima br.3.3 Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite u mj. 1:25000 i 4.0 Građevinska područja naselja u mj. 1:5000.

Članak 149.

Urbanistički planovi uređenja obvezni su za:

- centar Općine Dicmo
- Proširenje Radne zone Dicmo (I2,K1,K2)
- Poslovnu zonu Čemernica (K1,K2)
- Turističko naselje-eko selo Korita (T2)
- Turističko naselje-eko selo Radinje (T2)

Do donošenja Urbanističkog plana uređenja za centar Općine Dicmo moguća je gradnja novih građevina, interpolacija i rekonstrukcija građevina u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja, te realizacija objekata javne i društvene namjene temeljem idejnog rješenja, sve u skladu sa Odredbama ovog Plana.

Do izrade ostalih propisanih urbanističkih planova uređenja nije moguće ishođenje lokacijskih odnosno građevnih dozvola.

Članak 150.

Za gradnju na posebno osjetljivim područjima i zahvatima koji mogu imati utjecaj na kvalitetu okoliša, predviđeno je provođenje postupka **procjene utjecaja na okoliš** u skladu sa posebnim propisima. Obuhvat potrebne provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš prikazan je u grafičkom dijelu na kartografskom prikazu br. 3.3 Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite.

9.2 Primjena posebnih razvojnih mjera i drugih mjera

Članak 151.

Planom se određuju obvezni uvjeti uređenja građevnih čestica:

- tijekom izvođenja zahvata na građevinskom području izvođač je dužan djelovati na način da u najmanjoj mogućoj mjeri oštećuje prirodu, a po završetku radova dužan je u zoni utjecaja zahvata uspostaviti ili približiti stanje u prirodi onom stanju koje je bilo prije izvođenja zahvata.
- prije planiranja zahvata na građevnom području potrebna je izrada elaborata postojećeg zelenila te u slučaju potrebe uklanjanja određivanje kompenzacijskih uvjeta, odnosno vrijednosti zamjenskog zelenila
- zelenilo I i II kategorije boniteta ne smije se uklanjati

Članak 152.

U slučaju kad nije moguće provesti sanacijske ili druge kompenzacijske uvjete određuje se plaćanje novčanog iznosa u vrijednosti prouzročene štete prirode sukladno posebnom zakonu, posebnim propisima i posebni dokumentom Općinskog vijeća.

Članak 153.

Prostornim planom su kao posebne razvojne mjere utvrđeni **općinski projekti** kao složene aktivnosti u uređenju prostora od osobitog interesa za Općinu u kojima se Općina javlja kao partner (sudionik u realizaciji) - javno privatno partnerstvo a to su:

1. Proširenje Radne zone Dicmo
2. Poslovna zona Čemernica

Realizacija općinskih projekata temelji se na detaljnijoj prostorno-planskoj dokumentaciji.

9.3 Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni**Članak 154.**

Dopuštena je rekonstrukcija građevine (legalno izgrađene) u smislu poboljšanja uvjeta života i rada, čija je namjena protivna namjeni utvrđenoj ovim Planom, a Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru se ne predviđa uređenje odnosno priprema tog zemljišta za izgradnju i uređenje.

Članak 155.

Neophodnim opsegom rekonstrukcije za poboljšanje uvjeta života i rada za stambene i stambeno-poslovne građevine smatra se:

- obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih dijelova građevine u postojećim gabaritima,
- priključak na uređaje komunalne infrastrukture, te rekonstrukcija instalacija,
- dogradnja sanitarnih prostorija uz postojeće stambene građevine u najvećoj površini od 12 m²,
- dogradnja, odnosno nadogradnja stambenih ili pomoćnih prostora, tako da s postojećim ne prelazi ukupno 75 m² bruto razvijene površine i da se ne poveća broj stanova,
- adaptacija tavanskog ili drugog prostora unutar postojećeg gabarita u stambeni prostor,
- postava novog krovišta,
- sanacija postojećih ograda i potpornih zidova.

Članak 156.

Neophodnim opsegom rekonstrukcije za poboljšanje uvjeta života i rada za građevine druge namjene smatra se:

- obnova i sanacija oštećenih i dotrajalih konstruktivnih dijelova građevina i krovišta,
- dogradnja sanitarija, garderoba, manjih spremišta i sl. do najviše 16 m² izgrađenosti za građevine do 100 m² bruto izgrađene površine, odnosno do 5% ukupne bruto izgrađene površine za veće građevine,
- prenamjena i funkcionalna preinaka građevine pod uvjetom da nova namjena ne pogoršava stanje okoliša,
- dogradnja i zamjena dotrajalih instalacija, te izmjena uređaja i instalacija ovisno o promjeni tehničkih rješenja,
- priključak na građevine i uređaje komunalne infrastrukture.

Članak 157.

Iznimno, rekonstrukcija postojećih objekata podignutih u zaštitnim koridorima prometnica moguća je isključivo unutar postojećeg gabarita.

Članak 158.

Nije dopuštena rekonstrukcija građevina koje svojim postojanjem ili upotrebom ugrožavaju okoliš iznad zakonom dopuštenih vrijednosti, ukoliko se rekonstrukcijom ne otklanjaju izvori negativnih utjecaja.

Članak 159.

Postojeće građevine (građevine sagrađene na temelju odobrenja za građenje ili drugog akta kojim se odobrava gradnja ili su sagrađene prije 15.02.1968.) koje imaju legalan status na temelju posebnog propisa) sagrađene u zaštitnim koridorima cesta, bujica ili dalekovoda, te u zaštitnim pojasevima cesta zadržati će se u prostoru. Dogradnja i povećanje gabarita takvih građevina nije dozvoljena.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 160.

Danom stupanja na snagu ove odluke ne primjenjuje se Odluka o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana (bivše) općine Sinj za područje Općine Dicmo, («Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije» broj 9/99).

Prostorni plan izrađen je u pet (5) izvornika ovjerenih pečatom Općinskog vijeća i potpisom predsjednika Općinskog vijeća.

Izvornici Prostornog plana čuvaju se u Dokumentaciji prostora.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od objave u «Službenom glasniku Općine Dicmo».

Klasa: 350-01/06-01/5
Urbroj: 2175/02-01-06-1
Kraj, 01. ožujka 2006. godine

OPĆINA DICMO
OPĆINSKO VIJEĆE
Ivan Burov